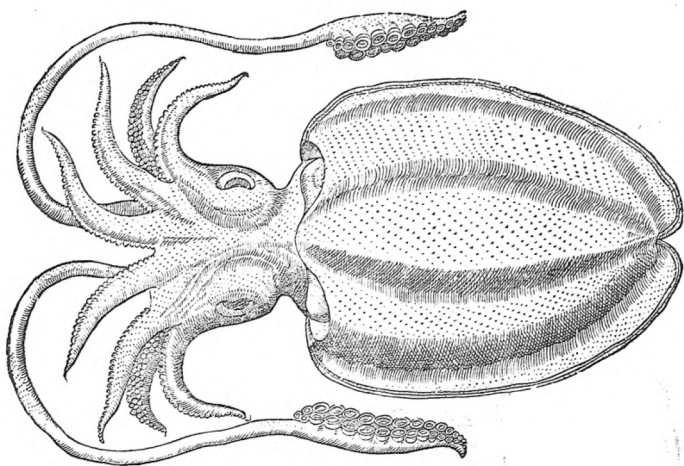

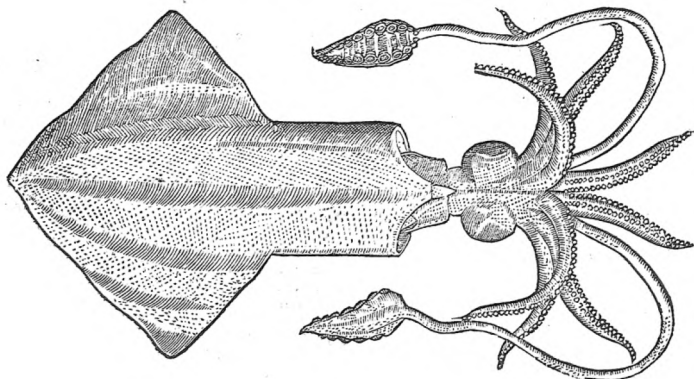
SEPIÆ coctâ dum estur atramentum, çrè concoquitur: aluum mollit. Collyrijs è testa factis conuenienter genarum scabritie perficitur. Vltum in sua testa: donec id, quod crustosum est, abcedat, posset tritum, expurgat uirilignes, furfures, dentes: & uitia cutis in facie. elutum in medicamentâ oculorum addi solet: contra albugines, oculis iumentorum efficaciter inspiratur: pterygia oculorum absumit, cum sale tritum, & iniectum.

Sepiarum cõ
sideratio .

SEPIA in omnibus Italia piscarijs, proprium retinent nomen, venalesque habentur, in ijs inquam, in quibus marini veniunt pisces. Hæ polyptis similes sunt, præterquam quod innumeris pedibus excellunt, illa verò maiore corporis mole. Est Sepijs in dorso os candidum, superiori parte durum, ac leue: inferiori autem fungosa quadam medulla repletum, quæ & leuiter aspera, & ligni modo frequentibus uenis distincta uisitur. Expetuntur SEPIA ossa aurifabris: facile enim in partè illam fungosam anulorum, cæterarumq; rerum formas imprimas, quæ metallis igne colligatis expleri solent. Sepia suo etiam astu non vacat: ubi enim piscantem sensere effuso atramento, quod pro sanguine his est, insuscepta aqua absconduntur. Id quod etiam faciunt aduenientibus voracioribus piscibus. Pariunt (ut prodidit Plinius lib. 9. cap. 51.) omnibus mensibus, plerumque autem in terreno inter harundines, aut sicubi enata fuerit alga: neque his bimatu longior est uita. Id

LOLIGO, SIVE CALAMARO.

quod de polytis retulit. Aristoteles lib. 9. de historia animalium, cap. 37. Qua in re dixerim, quod si historia, quam tradit Plinius lib. 9. cap. 30. de illo tam ingenti Polypto, cuius caput Lucullo ostensum fuisse narrat dolij magnitudine amphoraturum quindecim capax: atque pedes, quos nix utroque brachio complecti esset, longitudine pedum triginta, uera perhibetur, nullam se necur absurdum, quin polypti & denis, & bis denis annis uiuere possint. Quod etiam tum sepiis, tum lolliginibus euenire posse non dubitauerim; praesertim cum eodem loco scripserit Plinius, sepias, lolliginesque eiusdem polypti magnitudine in Hispanico litore undis expulsa esse repertas. Sepia atramento tantam uim esse. Anaxilus est auctor, ut eo in lucreis accessis addito: ceteris ablatiis limumibus, homines circumflantes Aethiopes uideantur. Hic an uire, uel inuira me redarguat Gesnerus, doctus uiris relinquo iudicandum, cum ego sensum, non uerba Anaxilii referam. Sepia, polypti, lolligines, & cetera id genus mollia difficillime concoquantur. quam ob causam antea eadē uerberibus solent, quam excoquant haemorrhoides cire. Ceterum (ut Galeno placet lib. 11. de alimentorum facultatibus) dura sunt carnis, egrē conficiuntur, & succi crudi plurimum gignunt. Attamen ijs quibus probē concoquantur, non parum corpori praesent alimentum. Quoniam eius testa exusta (ut lib. x. i. simplicium medicamentorum, idem scriptum reliqui) ad uirilgines, lentes, & scabiem usum utilem praestat. Nihil praeterea fossili sali, in oculis existentes unguis eliquat, & antequam uratur frictione dentulento rem disticere. Sepiis nucibus, & alio paratis quidam uescuntur, ut salaciorum in uenerem prorumpant. Quae Graecis, Sepia, item Latinis, & Italis appellatur. Arabibus, Sarathan, & Sarthan. Germanis, Blacac. Hispanis, Sibs: Gallicis, Secte.

Polypti mira magnitudo.

Sepiarum facultates.

Nomina.

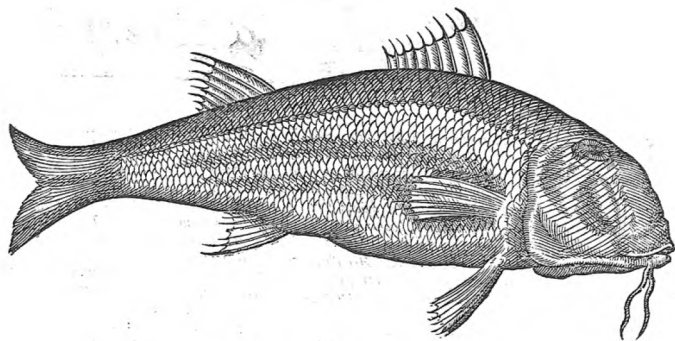
20

Triglae.

MULLVS PISCIS.

CAP. XXI.

Mullorum assiduo cibo, aciem oculorum hebetari consfat. Is marini draconis, aranci, ac scorpionis moribus medetur: si crudus, atque directus admoceatur.

A. G. 1720

Mullus piscis olim sic dictus, relicta mulli appellatione, hodie Graecorum more Latine etiam Trigla & Italicè triglia nominatur. Duo eius habentur genera (ut diligenter obseruauit Saluianus) colore & magnitudine differentia. Maior qui pedali longitudine saepe uisitur, rubro uestitur colore, & caudam ductis. Minor purpureus est, maculis quibusdam stans, lumentibusque apparentibus, nec palmarem longitudinem excedit. Ambo barbati sunt, ideoque à Venetis appellantur Barboni. Antiquus in magno expetebatur pretio, praecipue gaeonibus: cum ex fide dignis constet monumentis, Mullos saepenumero à priuatis etiam hominibus argenti libra singulos uenisse, tanta cum eorum uicore, & capite gratia intercesserat gula. Quamobrem Galenus lib. 11. de alimentorum facultatibus de eobac memoria prodidit. Mulli tunc à gustosis mirabilem in modum uoluptatis nomine commendatur. Quidam uero ipsam ne per se quidem solam edendum censent, sed garelco, quod uocant, in uase preparato, cum pauillò uini uiscus in eo tantisper distulerunt, dum ex uinuerfa eius substantia, & preparato liquamine unus, ac similis uiscus in eo tantisper distulatus esse uideatur, in quo intincta mulli carne uescuntur. At mihi profectò nequaquam tanta suauitatis uisum est, ut eum honorem mereatur, neque tam insignem corpori utilitatem conferre, uti nec ipsum caput: quanquam hoc quoque laudant gaeones, ac secundas post se ferre praedicant. Ceterum intelligere nequeo, cur permulti grandissimos mullos emptent, cum nec adeò suauis sint carne, ut minores: nec concoctus facili, uti quae dura admodum est. Itaque cum aliquid quendam ingenti pecunia praegrans mullos eminentem interrogarem, cuius rei gratia illos tantopere expeteret, respondit se primum propter hepar illos tanti emisse: tum autem & propter caput. Idem loco citato, circa capitis initium ita scribit. Mullus omnium ferè aliorum durissimam habet carnem, immodicèque friabilem: quod perinde, ac si dicas, nihil in eo esse lentoris neque pinguedinis. Ea, ex parte cunctis alijs praestantius nutrit, dummodo propè concoquantur, haec uenit Galenus. Mulli, auctore Plinio, ter anno fatiscent: tanta, uti inlusit, et etiam hominum cadaueribus uescuntur. In ceteris in cibus praesant, qui inferiori labro, utrinque barbati habentur. Romanis Neapolitanis, & Venetis longè praesant. Finam, inquit Aeth-

Mulli confectatio.

Mulli facultates ex Gal.

30

40

Nomina. *Athenaeus, in quo nullus vius immergitur, haustum, uenerem uiris mirum in modum inbibet: feminis uerò conceptum. Pifcis ἵπποταμοῦ Graecis, Mullus Latinis uocatur: Italis, Triglia, & Barbone: Hispanis, Salmoneta.*

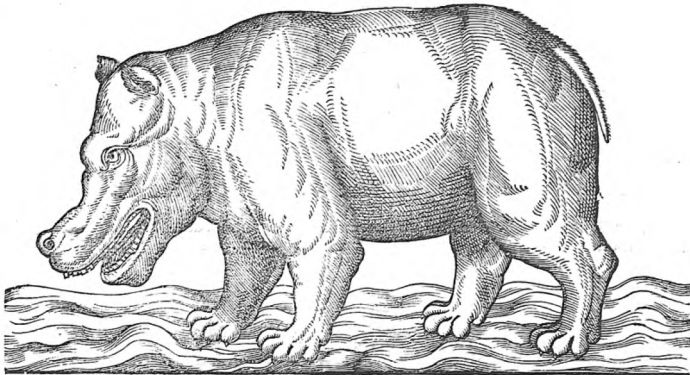
ἵπποταμος.

HIPPOPOTAMVS.

CAP. XXII.

a Mēti & Castac. addunt perā. sive. I. cum uino.

HIPPOPOTAMI testes exiccati, ac triui, contra serpentium morsus bibuntur.

Hippopota-
mi historia.

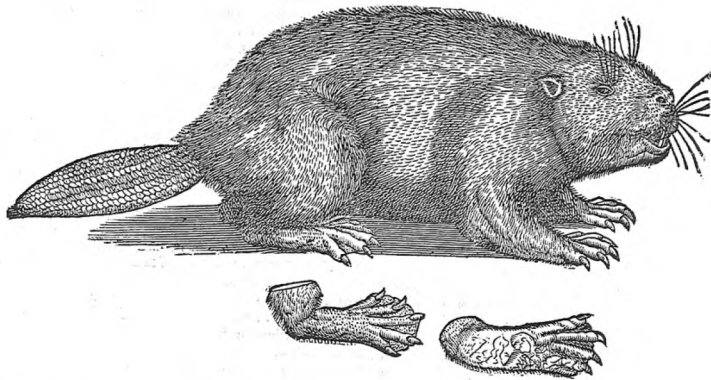
Hippopotamus est (ut Plinius narrat lib. 8. cap. 25. & 26. belua; que in Nilo editur crocodilo altitudine maior: unguis bifidis, quales bubus dorso equi, & iuba, & hinnitu: rostro resumo, cauda torta, & dentibus aprorum adunus, sed minus noxius: tergoris ad seuta, galeasq; impenetrabilis, preterquam si humore madaea. At Aristoteles lib. 11. de historia animalium, cap. 7. a quo Plinius transcripsisse uidetur, de fluuiatili equo ita scriptum reliquit. Os quibusdam animalibus reffissum, ut cani, leoni, denique omnibus, quibus dentes serrati; alijs paruum, ut homini, alijs mediocre, ut generi suum, equo fluuiatili, quem gignit Aegyptus, iuba equi, ungula qualis bubus, rostrum resumum. Talus etiam inest bifulcorum modo, dentes exerti, sed leniter, cauda aprui, uox equi, magnitudo asini. Tergoris crassitudo tanta, ut ex eo venabula faciant. Interiora omnia equi, & asini similia. Hec ille. Ceterum (si Pausanij credimus) Hippopotamus dentes in inferiori maxilla, ut aper exertos habet, eosq; adeo conspicuos, ac grandes, ut in Arcadiis sribat is apud Procoemius martris Dindymenę simulachrum aureum extitisse, cuius facies, eboris uice, e dentibus Hippopotamorum erat conformata. Sed longē admodum distare uidetur ab Hippopotami bifloria animal, cuius hic imaginem damus, quamquā illud pro Hippopotamo primus Bellonius pinxit, & deinde cum sequatur Gesnerus. Siquidem huic bovm modo pedes bifulci non sunt, nec talus bifulcorum similes, sed canum, leporum, & similes, multifidi, unguibus in digitorum extremitatibus emergentibus. Os non mediocre illi esse uidetur, cum Bellonio crocodilum in ore habeat. Dentes nulli uisuntur exerti aprorum modo: iuba illi nulla, nullaq; equi, ut asini facies. cauda elephanti potius quam aprui e posterioribus pendet. aures habet uirinas, & rostrum porcinum, quod est resumum sit, absurdum tamen fuerit affirmare hoc animal hac tantum nota esse Hippopotamorum: nam potius toto corpore, preterquam pedibus, porcum referre uidetur. Nec me a mea diducit sententia statua illa lapidea Nili, que Romę habetur, prope quam tale animal, quale hic pinximus, stare uidetur, ore crocodilo apprehenso, quae sublato: siquidem cum illi nullis noxiis equum fluuiatilem referat, de quo Aristoteles, Plinius, & ceteri antiqui scriptores meminere, mihi persuadere non possunt, ibi hoc animal Hippopotamum representare. Et preteritum cum nusquam legerim, Hippopotamum crocodilos uenire, & eos dentibus mordicus retinere. Sed Bellonium potius miror, quippe qui scribat, se uisidisse Constantinopoli Hippopotamum huic similem, qui absque humore tribus annis in sicco uixerat, uuebatq; adhuc: cüm scribat Aristoteles lib. octauo cap. secundo de hist. anim. que adan esse animalia, ut sunt, que maris resludines appellantur, Crocodili, & equi fluuiatiles, que uiuere quidem disclusa ab aque natura non ualent; id quod ipsa natura e ratio, & experientia comprobant: quare dixerim ego, potius errasse Bellonium, quam Aristotelem. Hippopotamus olim non solum Nilo stummine abeat uisidisse Bamboho quoque iuxta Atlantem Africę, & Indo Indis flumine, ut Strabo, & Iulius Solinus narrent: Nusquam ueri Hippopotami reperiuertur, inquit Animanus Marcellinus, ut coniectantes regionem incolę dicunt, in seclanus multitudinis tadio ad Blemmas migrasse compulsi. Segetes Hippopotamus aslu magno depascitur destinatione ante determinatas in diem: nempe ex agro ferentibus uel ligis, ne que uenerentis infidia comparuerit. Primum cum niuum, & quinque crocodilos, Romę adilitatis sue ludis M. Scaurus temporario euripo ostendit. Hippopotamus in quacdam mendiparte etiam magister exiit. Alidua namq; satietate obesus exit in litus, recentes harundinum casuras perspiculatur, atque ubi acutissimum uidet siphicum, imprimens corpus uenam quandam in crure uulnerat: atque ita profusio sanguinis morbum illis corpus exonerat, & plagam limo rursus obducit. Huius cori cinis cum aqua iuliano panos sanat. Adeps frigidus febres: ueni sinus sufficit. Dentes e parte leua dolores dentium, scarpificatis gingiuis. Pellis eius e sinistra parte frontis in inguina adalligata, uenerem inbibet. Eiusdem cinis alopecias explet. Testiculi drachma ex aqua contra serpentem bibitur. Belua, que ἵπποταμος Graecis, Hippopotamus item Latinis, & fluuiatilis equus appellatur: Italis, Hippopotamo.

Hippopotami uir.

Nomina.

Fiber ancipitis vitæ animal; plerunque cum piscibus, & cancris ex aqua visum capeffit. Huius testes serpentium venenis aduertantur, sternutamenta mouent, & in vniuersum varios obtinent vsus. Siquidem menses, ac partus ciunt, duabus drachmis cum pulgrio poti partus, secundaque eijcitur: contra inflationes, tormina, singultus, venena, ixiamque ex aceto bibuntur: lethargicos, & unctunque vtremo ob dormientes excitant infusi: cum aceto autem, & rosacco olefactu, & odoris suffitu, idem faciunt: poti & illiti profunt tremulis, conuulsis, & rosacco olefactu, & odoris summa calfactoriam vim habent. Eligi debent testes, qui ex vno ortu conexi sunt: fieri enim non potest, ut gemini folliculi in vna membrana coniuncti reperiantur: liquore intus ueluti ceruo, odore graui, & uirus redolente, gustu acri, mordente, ac friabili, naturalibus tunicis circumdato. Quem fraudè aliqui corrumpunt, coniicientes in sollem gummi, aut ammoniacum cum sanguine, & castoreo subactum, & ita exiccant. Vanum est, quod traditur, testes ab ipsis euelli, & à sese abijci, cum uenatu urgentur, liquorem tangi nequeunt, ita, ut in sue, substricti. Operæ autem pretium est, diuisa pelle mellem liquorem cum euulsiante tunica assumere, & siccatum proptotui dare.

CASTOREVM SIVE FIBER.

Quemadmodum in superiore spectatur Germania, ubiqueque Rhenus influit; quin & in Austria, atq; Pannonia, ubi Danubius, in alijsq; finitimis prouincijs, ubi Drauus, & Sausus discurrunt, Fiber sanè, quem Græci κάστορα appellant, ubi animal est (vt Dioscorides inquit) quod ex amphibio habetur genere: quippe quod & terris, & aquis vitam ducat: ibi man- que videtur modò in fluminibus natare, modò in litore uagari, modò in propinquis syluis spatari. Fiber lutra serè faciem refert, maior tamen. Caput huic est subrotundum, dentes, & oculi murini, lingua sua, leporinæque maxilla, rostrore- tuso, minimè prominente, longis quibusdam setis barbato, quemadmodum & supercilia. Dentes anteriores, qui vtrobiq; bini spectantur, illi sunt longi, latique, incurui, acuti, & intus concaui, flauo colore: molares autem in vtraque parte octo- ni, sed in aequalis, & lineæ instar, asperi, auriculæ breues, subrotundæ, parue, pilosæ. Priores pedes digitis quinque conspici- conslât muris montani, aus scuri modo, firmis ungibus armati, non autem Simia similes, vt scribitur quidam clarus: po- steriores verò anserinos amulantur, digitis pariter quinque, cartilagine nigra comprehensis. Caudam habet latam, superio- ri parte squamosam, altera verò sedè lauem, & pilis, ut superior uacuum, qua vna cum posterioribus pedibus adno- tandum uitur. Tetur habet magnum, subnigrum, lobis quinque dissectum; ubi quoque sel hæret inter minores. Renes lon- gè maiores sunt, splen vero minor, quam requirit corporis moles, vesica suillam refert. Testes illi sunt parui, substricti, & adherentes spinæ, qui adimi sine animalis vita non possunt. Id quod rectè è apud Plinium animaduertit Selsius medicus. Idcirco manifestò fabulantur Solinus, Andromachus, Aelianus, Apuleius, Iuuenalis, Cicero, & Plinius; quippe qui scripse- rint, Castorem sibi testes dentibus amputare conspèctò venatore. sed miror Plinium in hac falsa persistisse sententia, cum legerit apud eundem Sesium (ut ipsemet scribit lib. trigesimo secundo, cap. tertio) id esse fabulosum, & comprobatum ab eo errorem cerneret. Ceterum cum fibris testes sint manifestò spinæ coherentes, & gallorum Gallinaceorum testiculos non ad modum magnitudine superent, castorea, quæ in medicamentis vsurpantur, veri testes non sunt, sed folliculi quidam, qui tam in maribus, quam in feminis, vtrique in inguinibus, statim sub cute osuorum gallinaceorum magnitudine, & sæpe maiores conspiciuntur. Meatum vterq; habet, cuius orificium extra corpus circa pubem perspicuum est, parumque alterum ab al- tero distat, ex vtroque exudat, fluidumque humor substantia oleosus, odore perquam graui, quem animal lingua lambit, & de- inde seipsum inungit. Liqueoris, quo folliculi ydem referti sunt, in viuis adhuc animalibus fluidus est, olei modo, deinde exem- ptis folliculis, & aliquandiu asseruatis, mellis visitudinem, coloremque contrahit. Postremò ceræ in modum concreuit, ubi in sumo suspenduntur folliculi. Quòd autem hi tumores, folliculive testiculi non sint, ex hoc liquido constat, quod tam in maribus, quam in feminis habeantur, quòdque nullus in ipsis sit meatus in penem, qui inter illos tamen situs est, quæntiam iporum

Fibri confide- ratio.

Vna opinio.

ipforum folliculorum magnitudo eos non esse testiculos facile conuincit. Postremò cum testiculi intus sine coherentes conficiantur, ipsique parui, vt prædiximus, nulla sententiæ ratio, vt Castorea, testiculi esse possint. Nos ergo id primum à Rondoleto edocet, rei nouitate excitati, Castores duos, vter alterum, alterum fœmnam, Serenissimi Æulissimi Archiduce Ferdinando nobis dono data fecimus, vna cum Claudio Richardo, Cæsaris Ferdinandi Ciburgo, collegis nostris charissimis, Andrea Blasio, Ioanne Villibrochio, & alijs nonnullis astantibus medicis, quoniam non aliter rem se habere inuenimus, quam ipse describat Rondoleius, cui sequitur postea hisse secreti minus acceptum referre debet. Cùm Antiquitas vniuersa, & ad hæc vsque tempora scuta etas, in hoc versata sit errore, vt crediderit castores veros Fibrorum esse testiculos. Fœmina vno tantum meatu & parit, & egerit, & mingit vteri & vesicæ carnibus illic concurrentibus. Cauda vna cum posterioribus pedibus est, & quòd gustata piscium carnes plant sapit, ijs etiam editur diebus, quibus nobis carne interditi sumus est lege. Dentes Fibris anteriores (vt diximus) serocissimi, atque acutissimi sunt, quibus arborum ramos, ut ferro, cedit, quos postea miro coaptat artificio, sibi que domum construit pluribus tabulatis in riparum cauis, vbi iuxta flumina degit. Animal esse horrendi moris: non hominis parte comprehensa, non ante, quam fracta concupuerint ossa, morsus resoluit. Ceterum diligenter animaduertente oportet, ne ab imposthoribus adulterata castorea emanetur: nanc pauca admodum habentur ex ijs, que venalia, Venerias importantur, quas quidem adulterio careant. Cuius manifesti esse indicio nimia eorum magnitudo. Quinetiam præstantis indicium prebet conclusus liquor in recentibus mellis instar, in diutius vero asservatis, cere modo concretus. Adulterantur contritiis eiusdem animalis renibus, fœtibus inde testium folliculis. At mihi quidem spius contingit & videre, & habere ex Austria, Stiria, & Carniola Castorea, quæ omni prorsus adulterio nanc. Plinius libro xx x i i. caput. i i. eos Castoris testes efficacissimos putat, qui & Ponto afferuntur, id quod prius Crisiperæ Strabo libro 111. sua Geographia, his verbis. Producit Capres Hispania, equosque siluestres affatim. Quibusdam in locis lacus incrementa suscipiunt. Cygni, & eius generis aues plurimæ: similitur & otides aues. Fluuij quidem ferunt Castoras: sed Castorem non eam, quam Ponticam, habet nim. Pontico enim proprijs esse, vim in medicamentis habere efficacissimam, vt in alijs permultis. Ideoque male veritæ Strabonis interpretæ equuacis vrenensium, cum potius medicamentum vertere debuisset, id esse in medicamentis præstantissimum, ut alia permuta, quæ ibi proueniunt, cuiusmodi est absinthium, Pbiu, Acorum, Anomum, & alia complura. Quòd cum Democrate non lateret, in Aristhridatis antidoto Ponticum castorem addit. Horum meminist Galenus libro x i. simplicium medicam. siccinqvies. Testiculi castoris non occupant Castorem, medicamentum & celebre, & multi vsus, ad eò vt Archigenes de Castorei vlu totum cõscripsit librum. Atque ille sanè particulares eius facultates exposuit, nos verò velut in alijs medicamentis fecimus, ita & in hoc quoque generale modo facultatem dicemus: ad quam si quis respiciat, ipse per particulares inuenire poterit. Itaque quòd ex castoreis manifestum est. nam si roles ipsum ad vnguem leuigatum oleo maceratum parti cuiuspiam illinere, & in fri care, euidenter illam incallescere percipies. Porro calfacientia omnia, vbi contacta substantia quippiam digerunt, continuo etiam illam desiccant: nisi si quid natura fuerit humidum, ceu oleum, & aqua, atque aduenientis qualitate calidam, non facultatem assumperit: sic certè hæc ipsa igni, & soli assiuo adorta. Itaque cùm Castori consistentia quoque sit sicca, & calfacienti potentiam habeat adiunctam, merito desiccet. Atque hoc illi cùm multis alijs medicamentis commune existit. Porro quoniam impensè subtilium est partium, ob id plus valet, quam alia, quæ similitur vt ipsum & calfaciunt, & desiccant. Nam quæ tenuius sunt partium medicamenta, ijs quis sunt crassarum, plus sunt efficacia, etiam si parem fortisæ fuerint facultatem, nimirum quia penetrant, & in altum subeant ad motorum corporum, potissimum si ea denisa fuerint, velut uernææ. Palam igitur talia ob causam positam magnificè iuuant à castorio. Ceterum falluntur medicamentum plerique in vsu Castori, cùm id modo confiderant, partem quampiam aut tremere, aut conuelli, aut sensu motuue priuatum, aut agrè sentire: haud sciens id genus symptomata ad dissimilesque corporis affectus. At tu ab Hippocrate doctus, & ex pleniudine pariter, & inaniatione conuulsionem fieri, ubi quidem que in neruis continentur præter naturam, euacuare consilium est, ibi & bibendum exhibe, & foris cuti castorium impone. Vbi uero ex siccitate nimia obnerit conuulso, scito hoc medicamentum illi esse aduersissimum. Ad eundem modum, ijs qui præ plenitudine tremunt, utilissimum: aduersissimum uero ijs, quibus huiusmodi affectus accidit ab inaniatione. Ad portionem modo dictorum affectuum, ubi singulis euenerit stomachi, perferutato prius, inuenit quoque illius affectus, ac discreto, siquidem à plenitudine ipsum ægroti perpetuatur, ad castorijs vnum accedito. Sin autem à siccitate, & enacuatione, aut acrimie humorum morsu prouenerit, medicamen hoc fugito. Sanè si odori, quicunque aduersas animus, suspicaberis humano corpori aduersissimam habere substantiam: tamen si in natura nihil efficere conperitur eorum, quæ talia facere assolent. Siquidem alia stomachum uiciant, alia ventrem, alia caput, alia aliam quamvis partem ledunt. Quæ hoc medicamen sue corpori humido applies ressecationem poscenti, sue frigido ex calfacientem, sue humidò simul frigidoque ex calfacientem pariter & ressecationem requirenti, magnam vique ostendit vtilitatem: nec ullam parit cuiquam noxam imprimi, potissimum si febris uacet, aut non admodum calidam perpetuatur hoc mo febre, sed, vt sic dicam, tepidam, qualis accidit in cataphoris maxime, & lethargis. A multis sanè Castorium exhibimus ita cum pipere albo, utrunque mensura cochlearij ex melicrato bibendum præbentes, nec quicquam illam sensit noxam. Sed & mensibus retentis, ubi per venam, que in talo est, modicè euacuassent, oblato castoreo vna cum pulgato, aut calamintha, semper medicamen hoc expertus sum purgationem ciere, absque ut feminam lederet. Præterea locos mordantes, ejiat, eaque omnia ex melicrato potum efficit. At quibus ita venter statu distenditur, ut agrè curacionem admittat, aut tormibus uexatur, atque singultu, idque ob frigidò, viscososque humores, aut crassos, flatulentosque spiritus, eos ex oxycrato potum adiuuat. Quæ porrò iuuat in corpus intrò sumptum, ijs prodest quoque cuti impostum cùm scyotum eius in prunis imposti in spiratione hauriat, maxime humidòs, & frigidòs affectus in pulmone, aut cerebro consistentes. Atamen lethargicos, & cataphoricos affectus, qui quidem adiunctam habent febrem, præstat non dictorum oleorum quopiam macerantes curare; sed potius ex rosaceo capiti, colloque imponere. hætenus de castoreo Galenus. Castorem possidere cum eadem asæ fetide quantitate in catapotio deuoratum. Citat quoque alium drachmæ pondere bibitum, & induteri doliocis faces, statque sursum, deorsumque pellit. Mirificum quoque esse auxilium, ubi discrimen adfit, ne colica, & induteri doloribus laborantes, tremore, contractione, conuulsionem ue afficiantur. Datur cum multa uiliter resolutis, & singultibus. Inuat & Ichidiacos potum drachmæ pondere, cum tribus oppanacis obolis. Non aut desint superfluitati, qui canticæ anteriores dentes sanare regium morbum, si in poculo tenentur, è quo nunquam biberit affectus. Ceterum, ut Plinius est auctor libro xxx i. cap. 111. Castorem sumptum comitialibus auxiliatur. Medetur & dentibus ex oleo in aurem infusum, à cuius parte dolent. Aurium doloribus melius, si cum meconio infundatur. Vrina quoque Fibrijs sit uenenis, & ob id in antidota additur. Afferuntur autem optimè in sua nescia, ut aliqui existimant. Animal, quod hæc Græcè, Fer

Fibri testium
adulteratio.

Castorei ni-
res ex Gal.

Castorei ni-
res ex Plin.

Nomina.

ber Latine dicitur : Arabice, Inchiam alginde bedufter, Giende deſtar, ſeu Giendibideſtar : Italice, Caſtoreo: Germanice, By er : Hiſpanice, Binaro, & Buerio : Galice, Bieure.

† Cùm in impreſſis hoc loco legatur *αριζο*, id eſt, potui dare; tamen in codice manu ſcripto, in quem Or baſius (ut alius diximus) Dioſcoridis uerba retulit, legitur *αριζο*, id eſt, reponere: Que lectio ideo uerior eſſe uidetur, quòd (caſtorum teſte Dioſcoride) non ſolum potui datur, ſed etiam inſundatur, & ſuffiatur.

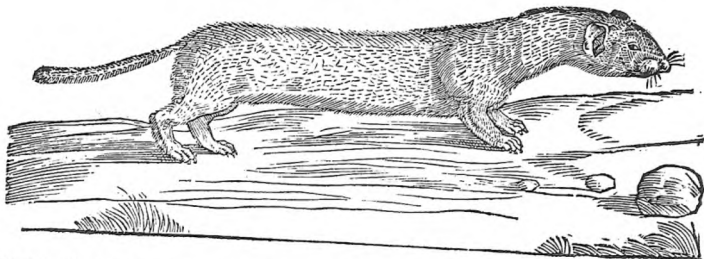
Τὰ μὲν κατωὶδα.

MVSTELA VVLGARIS.

CAP. XXIII.

Muſtela, quæ in domibus noſtris oberrat, ambuſta exenteratur, & inuentera falc. in vmbra ſicca- tur. Ea binis drachmis cum uino pota, aduerſus omnia ſerpentiũ uenena præſentaneo eſt re- medio: toxico, ſimili ſumpta modo, reſiſtit. Eius uentriculus coriandri farctus, inuentera quoque ac- ceſſa à ſerpente; & comitalibus potu auxiliatur. Cremata in ſicili podagricis conſert, cinere ex per- to illito. Sanguine perunctæ ſtrumæ iuuantur: comitalibus etiam prodeſt.

MVSTELA VVLGARIS.

Muſtela vulgaris notitia in Italia, animal eſt mira ſagacitati, & quamquam corpore paruum, animo tamen inuiſſo conſtat, atque feroci. Muſtelarum duo genera eſſe auctor eſt Plinius libr. xxxi. cap. i. Aliter muſtela, quod in agris, & uepribus vitam agit. Alterum domeſticum, quod in domibus noſtris oberrat. Vtraque ad eò cupidè catulos ſuos diligit, ut eos hinc alio transferant, uerentes ne ſibi ij ſurripiantur. Quo factum eſt, quemadmodum memoria prodidit Ariſtoteles lib. i. de generatione animalium, cap. v. i. ut cum uidiſſent quidam, Muſtelas catulos ſuos, quos paruos admo- dum parit, ore ſuſceptos transferre, falſo opinati ſunt, eas ore parere. Quorum opinio in eo audienſus Chriſtophorus Ence- ſtelus eſt, cum poeſis quælibet audendi ampliffima ſit poteſtas. Non eſt ſimiliter in ad audienſus Chriſtophorus Ence- ſtelus, uir aliquoquin eruditus, quòd lib. i. de foſſiliũ natura, vulgi forte ſententia addidit magis, quàm Ari- ſtotelem & aliorum probatiſſimum auctorum, ſepias loligines, locuſtas, & ſquillas ore coire ac parere, ridenda hiſtoria ſeri genere recentur quæ MARTES appellantur, quarum da in Italia habentur ſpecies. Vnã nanq̃, pilo ueſtitur ſulua nil- lorum ingrediatur, ubi non modo gallinas, quas inuenit, iugulat; ſanguine plerunq̃ exuſto, ſed etiam oua exhaurit & exor- incolit, raroque illas deſerit. hæc propriè Mars uocatur. Diſſert ab illa, quòd à corpore conſtat aliquantulum longiore, guttus hyemales ueſtes ſuſtulcendas. Sunt qui putent, poſtremam hanc duorum eſſe generum: alterum quidem, quod in faxis, quer- nũs, iligineſque ſyluis uerſatur: alterum uero, quod in piceis & abiegnis tantum oberrat, pulchrius nimirum aſpectu. Muſte- larum magnitudine parum diſſert à marte, quantum paulo minor ſit. Totum corpus habet pilis ſuluis reſtitum, præter- rones, à quibus eorum pelles ad nos conuehuntur. Vnũ autem magno pretio in locis etiam, ubi capiuntur, quo ſit, ut venato- ris, pilo ſublueto, audax admodum, & animatibus ferè cunctis inimicum, præſertim canalicis, quos ſæpe gratagim ſuis ex- reat (ut audio) in Germania, Polonia, & vicinis locis alia Muſtelarum genera: quæ quoniam hætenus ipſe non uidi, neque ex- ploſorata ſunt mihi, ideo quid de ijs ſcribam, non habeo. Verum quòd nunc in Bohemia uiam agam, equidem ſaturum ſpe- ro ſaure atque auxilio Serenif. Ferdinandi Archiducis, Aulicæ Principis, & domini mihi colendiſſimi, ut non ſolum mihi conſequi, quæ ad rem tum herbariam, tum metallicam ſpectabant. Muſtela ſerpentes acriter perſequuntur, ſed & multarua norata prius ruta. Baſiliſto muſtela uirus exitio eſſe auctior eſt Plinius libro v. i. cap. xxi. ad eò natura nihil placuit eſſe conſiciunt. Muſtela etiam oculis puncta cognitiſ, ſola iabe. Necant illi ſimul odore, moriunturque, & naturæ pugnæ cuiuſlibet ſimus moſchum nōmibi reſpiti. In melle exceptus, addita lapinorum aut ſeni græci farina, ſtrumæ, ceteroſque pi- edentis lentigines, & alia huiusmodi cuius uicia emaculare perhibent. ſi cum melle, & uitis alba radicit, aut ari farina illina- cinis aqua ſubactis illitis capitis dolores mulcet: oculis uerò iniectus ſuſſiſſiones emendat. Hoc animal iuxta Græcis dicitur; La- mus, Muſtela: Italis, Donnola.

Muſtelæ con- ſideratio.

Va na quorũ- dam opinio.

Martes, & ca- rum hiſtor.

Zobellæ hiſt.

Viueræ.

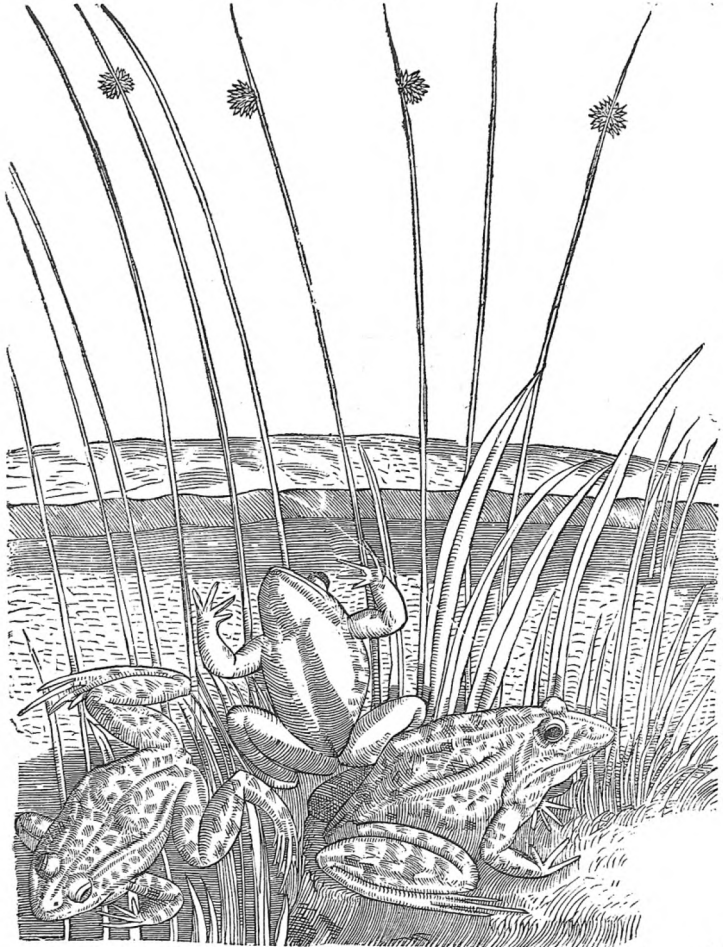
Muſtelæ na- tura, & uis.

Contra omnium serpentium venena pro antidoto sunt Ranæ, si ex sale & oleo decoctæ edantur, iusque earum itidem forbeatur: contra inueteratos tendinum rigores pollut. Illitus earum cinnis, profluens sanguinis impetus sistit: expledis alopeciarum innanibus ex liquida pice illinitur. Vitridium ranarum cruor auullos genis pilos renasci prohibet, in uctigia euulforum instillatus. decoctæ in aceto, & aqua, dentium dolores collutione leniunt.

Rana Italica, præsertimq; Insubria populis frequentissima. Genere sanè differunt, quemadmodum magnitudine, colore, ac natura. Aliæ nanque ex putredine gignuntur astiuis imbribus puluere madefacti, quibus sic ortis breuis est uita, nullusq; earum usus. Aliæ uerò ritè, & secundum naturæ ordinem, proueniunt in mari, fluuijs, paludibus, ac lacubus. Sunt & terrestres, quæ in frutetis, & rubetis plerunque uisitant, ob idq; Rubetæ Latinis dicuntur. Næc desunt in hoc genere, quæ etiam Calamita dicuntur, quod in arundinetis vitam agant. Verùm utraq; & uenenatæ, & lethales habentur. Cateràm illæ in fluuijs, paludibus, & lacubus uersantur, & degunt, quarum nobis in cibis inualuit usus

Ranarum cō
sideratio.

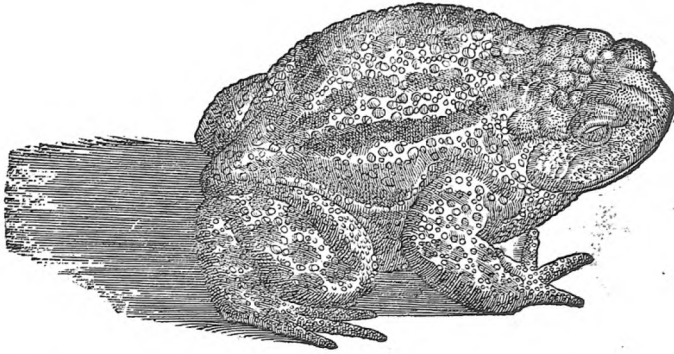
R A N A E.

colore viridi, aut subvirido, cinereo ve. tamen si & inibi quandoque ex his cernuntur, que non tunc edipossunt: ut pote que a rubetis non multum pernicie distent. Parum Rana, ut Plinius tradit lib. IX. cap. 11. & experientia quotidie comprobati potest, minimas carnes, nigras, quas gyrimos vocant, oculis tantum, & cauda insignes: mox pedes figurantur, cauda findente se in posteriore. Mirumq; semestrata resoluuntur in limum nullo cernente, & rursus vernis aque resuscitantur, qua

Ranarum partus.

B V F O.

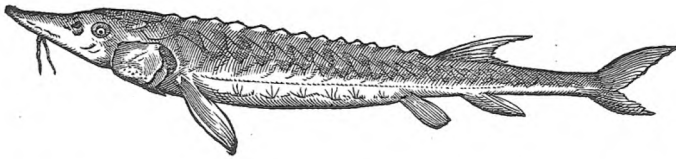
10 fuere nata, perinde occulta ratione, cum omnibus annis id eueniat. hanc Plinius. Cui tamen sententia proorsu refragatur experientia: quippe quod in paludibus maritimis, qua glaciem nunquam hyeme contrahunt, quoquoque anni tempore ranas conspiciere liceat. Quapropter dicendum fuerit, Plinium eas tantum quotannis in limum resoluti existimasse, que ex ipsius aqua, & terra putredine gignuntur. Carnem habent Ranæ albam; ys sanè utilem: qui hæctica febre aut pthitibus laborant, & præsertim si è capri, aut gallinæ iure decoquantur. Vnguentis adduntur, ubi siccare, ac discutere sit opus. Decoctis, quousque distillant. & fiant veluti unguentum, scabiem equorum sanant illita. Βάραξ, sic Græcè, Ranæ Latine uocantur. Arabicè, Difdaha, seu Dafda; Italicè, Rana; Germanicè, Frosch; Hispanicè, Ranas; Gallicè, Granoille, & Rane. Nomina.

Αἰθροπος.

SILVRVS.

CAP. XXVI.

20 Silurus recens in cibo nutrit, & facilem præbet aluum: sale verò conditus, minimum suppeditat alimentum: arteriam expurgat, & uocem expedit. Illita saluti caro, aculeos, & infixa corpori spicula, extrahit. Muria eius incipientibus dysenterijs prodest, si in desidentium fotus adijciatur: fluxione siquidem ad summa cutis elicit. ischiadicis infusa medetur.

30 Mirum sanè est Theodorum Gazam, Græcum hominem, atque doctissimum, adeo Plinianæ lectioni fuisse additum, ut Plinij errores potius, in uertendo Theoph. & Aristotele fuerit sequutus, quam ipsorum Græcorum Genuina cum plantarum, non animalium nomina. Id quod in Siluro ab eo factum esse, quis facile cognoscet, qui Plinium cum Græco Aristotelis codice contulerit. Siquidem id omne, quod de Glanide scriptum is, Plinius errore magno, suo tribuit Siluro: quo factum est ut Theodorus Glanidem in Aristotele Silurum uerteret. Hec itaque falsa interpretatio alijs errandi præbuit anam, qui tantum Latinum Aristotelis codicem legerunt, ubi Glanidem Silurum ueriti interpres. Id quod nobis Iouij opinionem refutauimus, quod Sturionem nullis armatum dentibus sciremus, Silurum verò Plinio ualde dentatum esse, & rapina uicentem; adeo, ut is natantes in fluminibus equos sæpe demergat. Verùm cum post hæc & Plinij, & Gazæ ipsius errorem agnoscerem, non potui utrumque non accusare, quod me quoque in errorem uocauerunt. Qua re fit in præsentia, ut ego subscribam Salsiano, qui Pauli Iouij opinionem firmis defendit argumentis, contra Romuloletij & Gesneri sententiam, quod hic Glanidem potius, quam legitimum Silurum, pingat: ille piscem quendam marinum potius, quam fluminatitem, dentibus armatum, quem à Gemero sibi missum scribit, quanquam id manifestè negat Gesnerus. Nec prabo tamen

fiuola

frivola Rondoleij argumenta, quæ contra Iouij, & Saluiani opinionem scribit, cum Saluianus ea omnino superauerit. Scribant itaque illi, quicquid nolunt, ego quidem nunquam à Iouio, & Saluiano posthac dissentiam, nisi prius horum scripta ubique ab ijs confutata conspexero. Piscis qui Græcis Σμαρίς. Silurus Latinis appellatur. Arabibus Harbe: Italis Storione Germanis Ster, sine Style: Gallis, Flurgeon: Hispanis, Suillo.

Nomina.

a Μεύ εἰλαμ
εἰλαμ ὑπερ-
σπαρῆτα. i.
ulceris super-
crecētē car-
nē cohibet.
b Μεύ ραβδ
ρῆδς ραβδ
ρῆδς i. ueluti
omne falsi-
mentum.

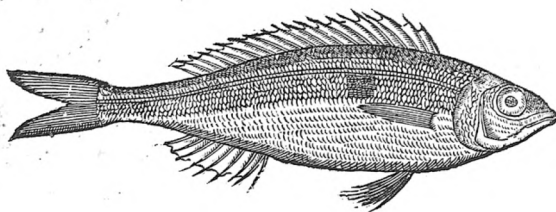
Σμαρίς.

SMARIDES.

CAP. XXVII.

Smaridis piscis saliti caput ex ustum, a ex crescentes ulcerum oras, puluilloque reprimat, nomas cohibet, thymos, clauosque absumit. Caro b non fecus atque falsamentum prodest à scorpionē per cussis, aut à canedemoris.

10

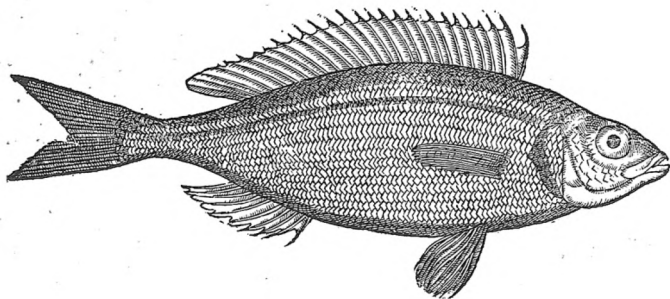

Smaride.

M A E N A E.

C A P. XXVIII.

Mænarum ex capitibus cinis, si illinatur, callosas fædis rimas abolet. Eius etiam garum oris putrilaginis colluione sedat.

Smaridis cō-
sideratio.

Mæna.

Nomina.

Et si studiū, ac diligentie plurimum impenderit, ut quinam piscis sit Smaris, certior fierem; nunquam tamen apud Aristotelem, nec Plinium, nec denique ueterum quenquam aliquid certi nactus sum, ita ut planè Smaridem cognoscere, ac describere possem. Illud tantum inueni, ijs Smaridem esse pisciculum, mænis facie similem. Ex quo facile adductus sum, ut eos non longè aberrare putauerim, qui Smarides eos pisciculos dixerit, quos vulgò Veneti appellant Cirolinæque hi præter id quod corpore minores sunt, mænas notis omnibus representant. Ceteris cum Mæna, quæ vulgò Mænole dicuntur, sint vulgaris notitia, non est, cur plura de eis disseram. Σμαρίς ita Græcis, ut etiam Latinis Smarides nominantur: Arabibus, abjmaris: Italis, Smaridi. Quæ verò Græcè μαιρίς, Latine Mænae dicuntur: Italicè, Mænole: Hispanicè, Pandelbas.

20

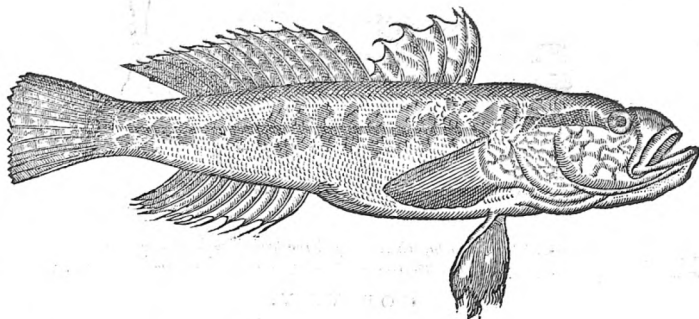
Κοβίος.

GOBIVS.

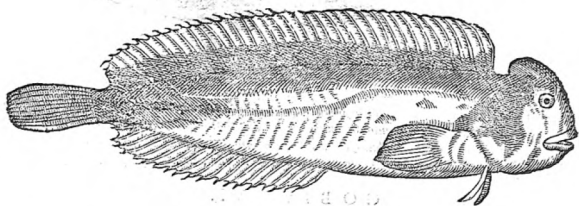
CAP. XXXI.

Gobius recens in suillum uentrem coniectus, si confuta rima in duodecim aquæ sextarijs, donec duo super sint, decoquatur, excolatus & sub diuo refrigeratus potui detur, alius sine moicistia deijcitur. Illitus contra serpentium, canumque morsus auxilio est.

Gobij

GOBII ALIUD GENUS, SIVE PAGANELLO.

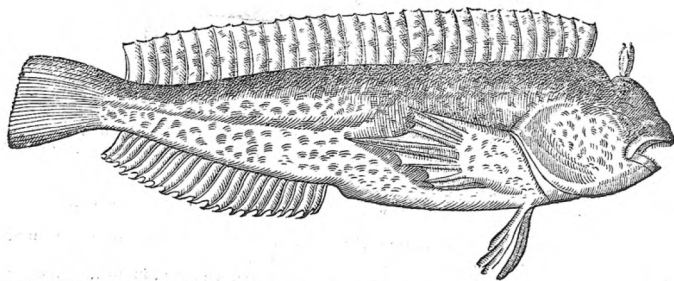
Gobij in Venetijs ichtyopolijjs frequentissimi conspiciuntur, quod inibi in finitimis lacunis mirum in modum fauiscunt, ac numerosi proveniant. Quare non immeritò prodidit Aristoteles in marinis litoribus, ubi in profundum non labatur aqua, summa cum voluptate morari Gobios. Hos Veneti detractis posterioribus syllabis Go vulgò vocant. Capite sunt amplo, gustusque persuaues, quod carnem habeant tum pinguem, tum etiam friabilem. Proinde de his differens Galenus libro 111. de alimentorum facultatibus, sic inquit. Gobius litoralis est piscis, ex eorum numero, qui parvi perpetuò manent. Prestantissimus autem ad voluptatem, coctionem, simul ac distributionem, & succi bonitatem est is, qui in arenosis litoribus, aut saxosis promontorijs vivit. At qui in fluminum ostijs, aut stagnis marinis versatur, non aque suavis est, neque probi succi, neque concoctus facilis. Ceterùm sciendum est (ut etiam annotavit Galenus) Gobios non in mari tantùm reperiri, verùm etiam in fluminibus, & lacubus, quemadmodum testantur ij, qui in Lario lacu, itemque Verbano capill

Gabiorum est
lidratio.

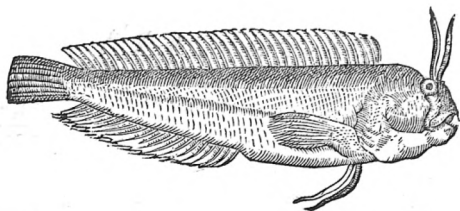
Gobij facultas ex Gal.

Gobij fluvia.
tilis.

GOBIUS III.

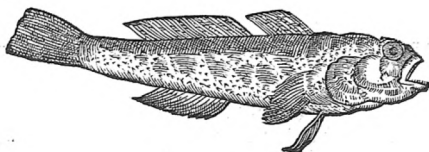

to tur, laudatissimi quidem, propterea quòd eorum iecur maximam cum palato inecat gratiam. Nam tamesi hi pisces, qui Italis dicuntur Bottanise, fluviatiles Gobij non sint, de quibus meminit Antonius, sunt tamen omnibus suis partibus, pulpaeque

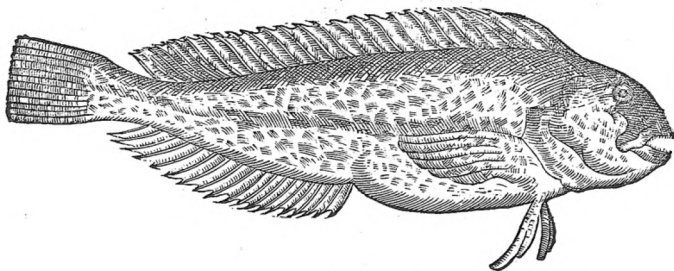
adeo Gobijs similes, ut mihi nihil uerendum sit, quin rectè in gobiiorum fluiuatilium, lacustrinumque genere recenseri possint, quemadmodum & ij, qui in fluiijs uniuersim minores existunt, quanquam ex ijs etiam nonnullos inuenias, qui duas, aut tres

GOBIVS V.

uncias pendant. In agro Tridentino pauci admodum sunt fluiij, qui Gobijs non alant: nancque & Athesi & Nofus, & Lauisus, & Sarca ijs referrijs sunt. Hos inibi quidam vulgò uocant Capioni, quidam uero Marsoni: at in Hetruria, ubi tamē varijjsim habentur, corrupto à Gobijs uocabulo, vulgò dicuntur Gbiozgi. Sunt hi pisciculi non modò concocti facillimi; sed & ori suauissimi, atque gratissimi, praesertim cum ovis turgent: hac enim in bis & pinguis, & copiosa sunt, gustui uerò

GOBIVS VI.

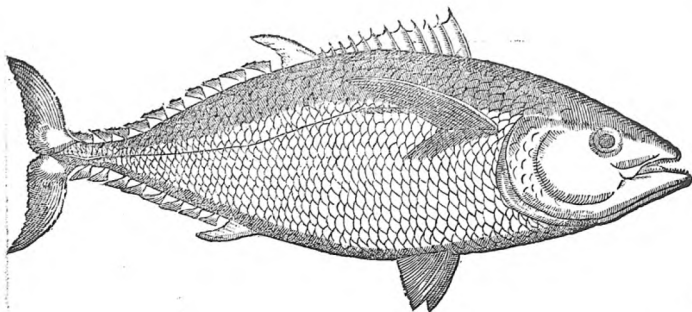
suauissima. Quo fit, ut solertissimi piscatores horum saturas obseruantes, non minus expiscandis ovis operam nauent, quam piscibus ipsis. *Kobio*: Graecis, Latinis similiter Gobijs appellatur. *Arabis*: *Kamen*: Italis, *Gobio*: Germanis, *Goeb*: Hispanis *Cadorzes*: Gallis, *Gouiones*.

Θυνη.

T H V N N V S.

CAP. XXX.

Conditaneithunni caro, quam omotarichon uocant, sumpra ijs auxiliatur; quos uiperamine praeter momorderit: sed oportet uinum quàm plurimùm subinde cogantur haurire, ita ut uomitione reddatur. Contra acrimonias esitatorum maximè ualet: canum moribus utilissimè illinitur.

Thunii pisces inter cetaceorum genera recensentur. II multitudine sua omnibus litoribus sunt noti, praesertimque Tyrreni acolis magis, quam hi, qui Adriatici litora inhabitant. In Eurypis maxima eorum est captura. Irumpunt Maio Mense, ac Iunio in mare nostrum mediterraneum per Herculis columnas ab Atlantico oceano, cogentibus xiphys, hoc est, spatibus piscibus; qui ense de rostris prominente instructi, eos toto mari persequuntur: sunt enim xiphia immanes beluae. Nam (ut Plinius inquit libro XXXI. 1. cap. 111.) mucronato rostro tam valide naues perforant, ut in oceano mergantur, praesertim ad Mauritanis locum, qui Cotta vocatur, non procul a Lixio flumine. Thunni igitur cum piscium simplicissimis, timidissimisque sint, non aliter in fugam ad xiphys gregatim aguntur, quam ovium greges a lupis. Quam ob causam vel inanis terribilamentis acri, facile vadit, atque litoribus intruduntur. Porro summa spectantium voluptate Maio, & Iunio mensibus Thunni a Gaditanis non longe ab Herculeo freto capiuntur, ad quam piscationem universus concurret populus; maximo clamore, tympanorum sonitu, ac bellicis pulvere, & igne concrepantibus terribilamentis. Hac enim eorum capturam faciliorem reddunt: quandoquidem solidi cum sint, uocibus, & strepitu territi, concitantur ad uada: quo in loco postea gregatim retibus capiuntur, maximoque omnium plausu trahuntur in litus. Thunni diuersa sortiuntur nomina: namque primus thunnorum fetus ab ipso statim ouo Cordilla dicitur, qui mox in Limarijs euadit: ex limarijs autem adolescentibus Pelamides sunt, sic a luto dicta: cum vero haec pedalem excessere mensuram, in Thunnos abeunt. Atheniensis eos diu uiuere ait, & in praegrans eundem pisces. Sed huic opinioni uidetur aduersari Aristoteles, cum assereret, eos biennio uitam finire. Animal est paruum (ut scribit Plinius) scorpionis effigie. Hoc ardente siccio sub pinna affigit aculeos, tantoque infestat dolore, ut in naues exsiliant, quo tempore, ut maxime noxi damnantur in cibis. Ceterum thunnorum uentres, quo in cibatu ori gratiores habentur, eod magis uentriculo nocent: contra eorum carnes, quae omni prorsus pinguedine carent, etsi non tantam cum palato inean gratiam; minorem tamen uentriculo inferunt noxam. Quanquam huiusmodi pisces, qui in cetaceorum genere recensentur (ut Galenus est auctor lib. 111. de alimentorum facultatibus) dura carne sunt praediti: quam ob causam & prauis sunt succi, & exercementiis praebet alimentum. Quapropter sale macerata plerumque eduntur, quod uidet alimonia tenorio facta ex ipsis in corpus distribuitur: ob idque sit coctio, & sanguini faciendo accommodatur. Nam recens horum carni admodum probe concoquitur, magnam crudorum succorum copiam in uenis congerit. Pisces, qui Graecis *buoos*, Latinis item Thunus uocatur. Arabibus, *esam*, & Aliena: Itali, Tonno: Hispanis, *Atuni*: Gallis, *Thun*.

Thunni consideratio.

Xiphia piscis.

Thunnorum captura, & nomina.

Thunnorum in cibis facultas.

Nomina.

Γάρμο.

G A R V M.

C A P. XXXI.

Garum omne, quod ex piscibus, carnibusque sale maceratis liquamen est, si ex eo fetus fiat depauperata ulcera luit. Morbis aut cance medetur. disentericis, atque infundicis infunditur: non omnibus ex exulcerata adurat, alijs autem ad lacescenda, quae ulcera non inferunt.

Ζωψίς ἰχθυῖων.

I V S P I S C I V M.

C A P. XXII.

Recentium piscium ius, modo per se, modo ex uino potum, aluum subducit. Priuatim ad hunc usum conficitur e phycidibus, & scorpionibus, & iulide, e percis, & recentibus alijs saxatilibus, nec uirus respicientibus, simpliciter cum aqua, oleo, & anetho.

Gari confideratio.

Garum dictum esse a ueteribus tradidit Plinius lib. XXXI. cap. v 11. quod olim conficeretur ex pisce, quem Gracivaron uocabant, intestinis illius sale maceratis; ac eliquatis. Quod item postea e scorbis exis conficere captum est. Fuit olim Garum complurium ciborum condimentum, adeo ut nullus feret liquor, quidquam luxum magis preslaret, ab antiquis fuerit excoctus. Verumtamen de hoc non intellexit Dioscorides: sed generatim de omni piscium, & carniis muria, qua haec diutius afferari solent. Ceterum de piscium iure non est cur pluribus agam, cum satis ab ipso auctore de eo proditum sit. Quod Graeci *zaffos*, Latini similitur Garum dicunt: Arabes, *Muri*, siue *Almuri*: Itali, *Garo*, & *Salamnoia*. Quod uero Gracis *zafos*, Latinis Ius piscium dicitur: Itali, *Brodo de pesci*.

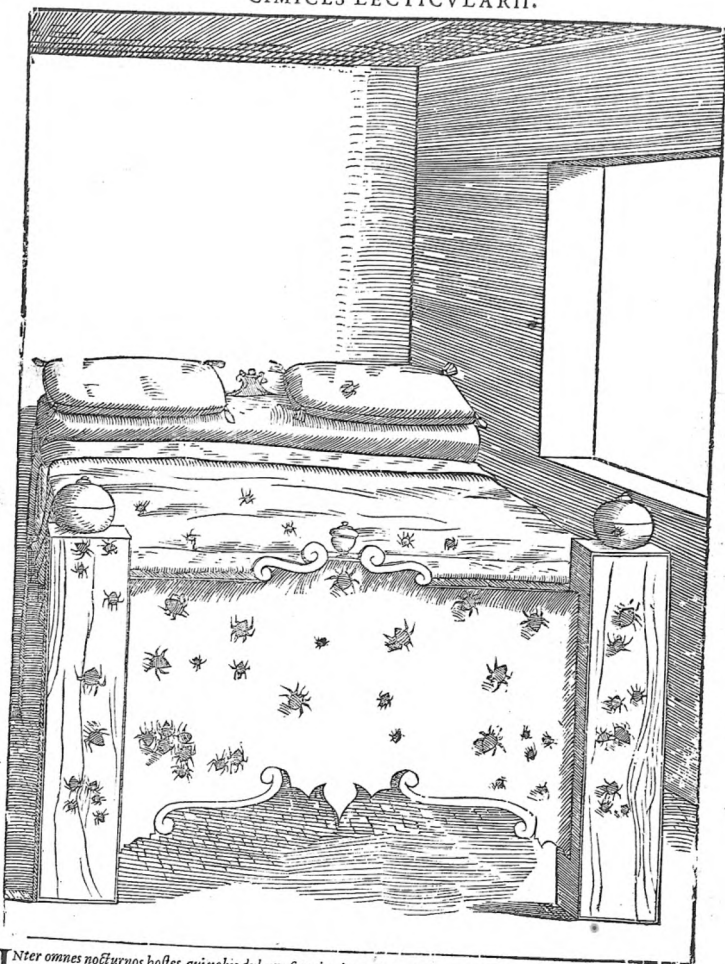
Nomina.

Κίμεις ἰχθυῖων.

C I M I C E S L E C T V L A R I I.

C A P. XXXIII.

Cimices qui in cubilibus enascuntur, cauis fabarum inclusi, si ante febrium significationes septeni deuentur, quartanis auxilio sunt: & citra fabas sumpti, percussis ab apide profunt: uuluarum exanimationes olfactu reuocant. Poti cum uino aut aceto, adherentes sanguifugas abigunt: triti & uirinariae fistulae impositi, urinae angustias leuant.

Cimicū con-
sideratio.

Inter omnes nocturnos hostes, qui nobis dulcem somni quietem intercipiunt, nulli quidem nocentiores, infestioresq; habentur, quam Cimices: quippe qui non solum morsu dilacerent, quo & somnum interturbant, & sanguinem nobis adimunt, sed etiam factorem adeo detestabilem, abominandumq; nobis ex se relinquunt, ut eo longe magis sensus, spiritusq; ledantur, quam vniuersæ corporis partes, quæ ab his fuerint ulsæ. Ceterum tamesi infestissima, fetidissimaq; sint animalia: noluit tamē eos genuisse natura omnium rerum parens, quin suum haberent in medicina usum. Vtuntur ijs, recentiores quidam ad cienteum esse videtur: siquidem in meatum urinarium inditi, ingressu titillationem excitant, & vrinæ vim expultricem proritidi. Sunt & syluestres Cimices, qui ex herbis uictum, & locum habent, lectularijs maiores, colore viridi, equè ac illi Germanijs, Vantzgen: Hispanijs, Chifmes, Chimesas, & Parauelbos: Gallijs, Punejes.

Cimices syl-
uestres.
Nomina.

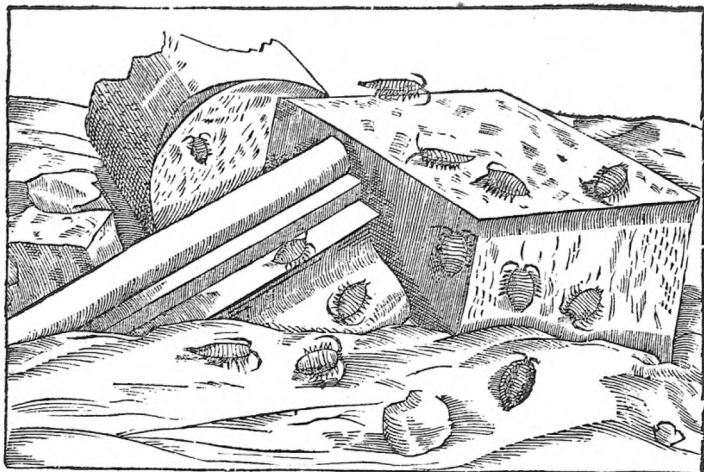
Osot.

MILLEPEDAE.

CAP. XXXIIII.

Millepedæ, quæ sub aquario vase stabulantur, animalia sunt multis pedibus nitentia, quæ contacta manu contrahuntur in orbem. Hæ ex vino potæ difficili vrinæ, & regio morbo auxiliantur. Millepedæ cum melle anginis vtiliter illinuntur. trita, & in cortice mali punicif factæ, doloribus aurium, addito rosacco, conuenienter instillantur.

Mille-

Millepedarū
vīsus.

Millepeda, quas vulgò appellamus Porcelletti, animalia sunt exigua, & omnibus vulgaria. Proinde non operespretium duxi, ut plura de eis in presentia referam, quam traiderit Dioscorides. Caterum animalcula hæc Galeno commentata sunt lib. 1. 1. de comp. med. secundum locos ad dunturnos capitis dolores, vbi sic inquit. Maxime etiam profunt sub aqua vivo vase nascentes aselli, millepeda appellati, si oleo incoquantur. Quamobrem nesciuerim, cur dixerit Plinius lib. XXI. cap. vltimo, Mille pedam animal esse & veribus terra pilosam, multis pedibus arcuatim repens. Animalia, que Græce ἐν, Latine Millepeda, Aselli, & Miltipeda vocantur. Arabicè, Fiarna: Italicè, Milpedi: Germanicè, Eisel: Hispanicè, Gallmilha: Gallicè, Cloporte.

Σίλην.

B L A T T A.

CAP. XXXV.

Blattæcius: quæ in pistinis inuenitur, interanca trita: aut cum oleo decocta, aurium dolores in stillatu mitigant.

Blattarum plura esse genera, auctor est Plinius lib. XXI. cap. vltimo. Verùm hæc, quarum in Hetruria aliquibus locis ingens est multitudo, & que vulgò vocantur Piattole, noctu magis, quam interdiu in cellis viniarjjs apparentes circa latrinarum ora, in pistinis, balneis, virginofusq; adium partibus, fedissima quidem, nauseosaq; sunt animalia. Gryllos, hæc qui noctibus æstate strident, quadantenus referunt: planiores tamen, cruribus etiamnum tenuioribus, araneorum modo: proinde fugæ citissima. Lux istis aduersissima, ita ut, si nocte lumen repenit inferatur, humentibus locis, in quibus degunt, celerimo cursu reijugiant. De his igitur, vtpote qua multum in pistinis uersantur, intellexisse Dioscoridem credendum est: non autem de illis vermiculorum modo oblongis, que in apum alnearjjs, & in carnisu diu sale inueteratis enascuntur, quanquam & hæc Blattæ nomen sibi vendicauerint. Nobis hæc vocantur vulgò Barbegie, alijs verò Carpe. Blattarum vires, quas pluribus Plinius exscripsit, silentio inuoluimus, rati gratioribus, salubrioribusq; remedijs morbos posse sanari, quam ijs, qui à tā fetidiss, atq; execrandis sumuntur animalibus. Quæ Græcis; βλάττα, Latinis, pariter & Italis, Blattæ nominatur: Germanis, Grillen, & Heymichen: Hispanis, Rapa coua.

Blattam con-
suctauo.

Nomina.

Πνεύμων θαλάσσιος.

PVLMO MARINVS.

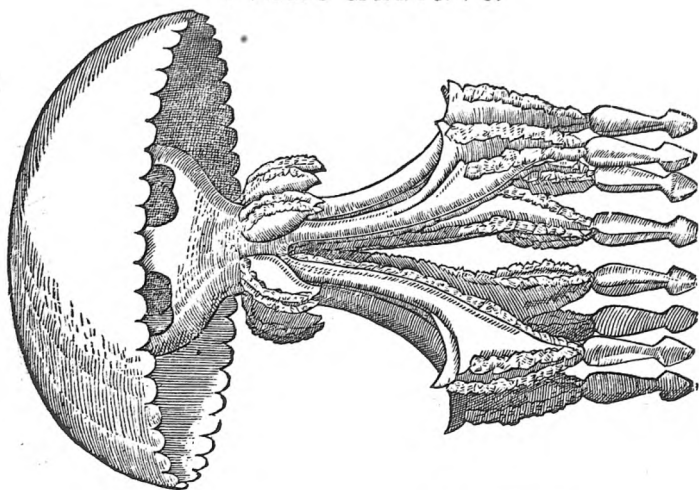
CAP. XXXVI.

PODAGRAS, pernionesque emendat pulmo marinus recens, tritus, & illitus.

Plmones marini animalium pulmonibus non ab similes habentur. His (ut Plinius est auctor libro IX. capitulo XLVII.) eadem qua frutici inest natura, perinde ac spongijs, vrticis, stellis, & olothyrjs. Conspiciuntur marini plimones plerumque vndis spernantes, futuram maris procellam præsigentes. Colore cristalli modum pellucidio, cum cæruleo misto, substantia tan fragili, vt vix è mari extimi queat. Mirum, quòd si ijs virgæ baculiq; perungantur, nocte facium accensarj modo lucem edunt. admotus pruriturum facit, & ruborem excitat, id quod ego in me ipso expertus sum. Πνεύμων θαλάσσιος hæc Græcis, Latinis verò Pulmo marinus appellatur: Italis, Potta marina: Hispanis, Natura de riega, & Capacha de velba.

Pulmonis
marini cōfidi.

Nomina.

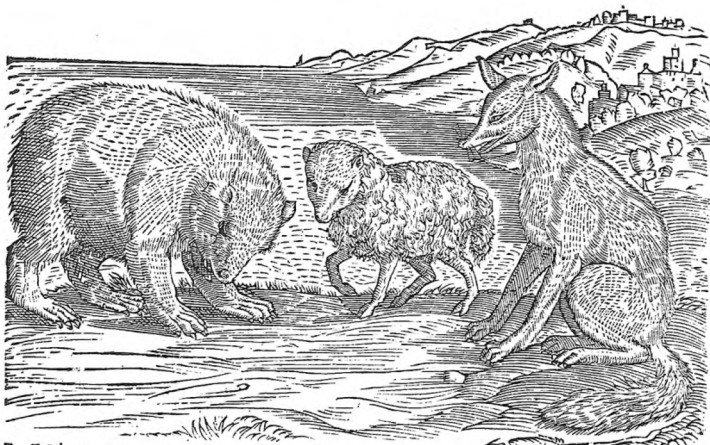
Tritopneustes.

PVLMONES. CAP. XXXVII.

a Meum. et
7161. ipsius.

S Villus, & agninus, vrsinusque pulmo impositu, atritus a calcementis contractos, ab inflammatione tuetur. Vulpinus vero si arefactus bibatur, suspiriosos adiuuat. Adeps a quoque liquefactus, infususque aurium dolores finit.

PVLMONES.

Vana de vrsi
partu opinio.

M Vta praeerea sunt horum animalium membra, de pulmonibus quorum disserit Dio'corides, que medicamenti vni possident, de quibus postea speciatim suis locis dicitur. Verum cum haec animalia nemini non sint cognita, non opus esse existimo, ut de ijs plura dicamus. Quanquam illud silentio non dissimulandum, quod scilicet Vrsarum partus non sit plurimis membris indurctus, scuribus praesertim, & undique rudis, ac informis: nec quoddam parentis linctu formam tandem recipiat vrsinam, ut nonnulli scriptis commendarunt, & credit vulgus. Quandoquidem in valle Anania supra Tridentum vidimus nos praegravem Vrsam praegnantem, ab ipsis uenatoribus exenteratam, cuius catuli adhuc in vtero existentes, omnibus suis membris distinctis, ac formatis reperi sunt, non autem informes, ut plerique existimant, magis fortasse Aristotelis,

lis, & Plinij auct. oritibus freti, qui ita esse memorie prodiderunt, quam sensibus, & experientia. *πρωτων* Græcè, Pulmo- Nomina.
nes Latine dicuntur. Arabicè, Rich, & Riche: Italicè, Polmoni: Hispanicè, Leianos: Gallicè, Polmon.

Πρωτων.

IOCINERA. CAP. XXXVIII.

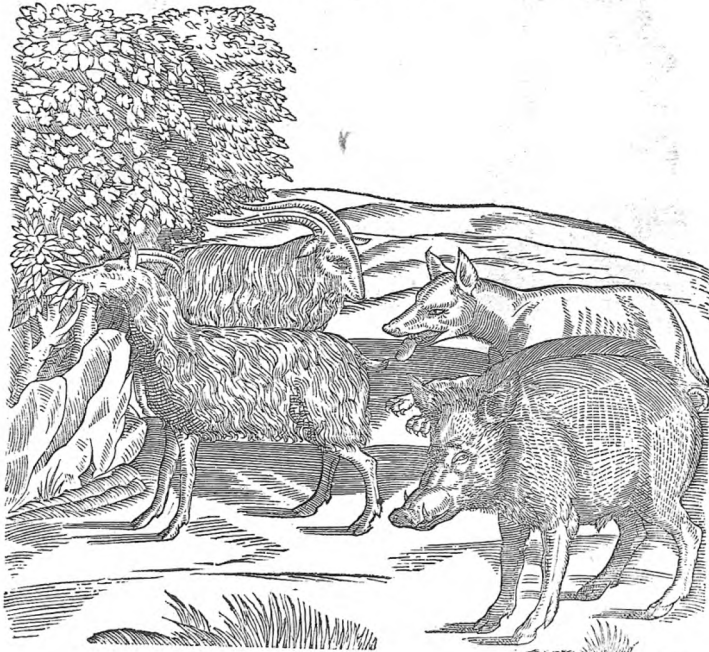
A Sini iecur inassatum esu comitialibus prodest: verumtamen icuinis edendum præcipitur. Capræ vero inassati decidua fanie, inungi luscios prodest: & dum coquitur, apertos oculos halitucius vaporari: prodest in cibo tostum ad eadem. Tradunt hircini iocineris cibo comitialis deprehendi. Aprinum recens si arcafactum teratur, ex uino potum, contra serpentium, † volucrumque; morfus auxilio est. Iecur canis, qui rabie exagitur, tostum, & in cibo ab emorsis sumptum, ne tententur metu aquæ tueri creditur. Utuntur autem ad arcendos aquæ pauores dente eo, qui caninus dicitur. hunc à cane, qui momordit, exemptum, & folliculo inditum, pro amuleto brachio adnectunt. Inuenteratum autem sale mergi iecur, ex hydromelite binis ligulis potum, secundas pellit.

P ræter Asini, Capræ, Hirci, Apri, rabidi Canis, & Mergi iecur, est & Lupinum, quo utuntur medicorum nonnulli, qui primas tenent in uniuersa Italia. Sicant enim lupinum iecur, mox in puluerem conterunt, & tanquam præcipuum medicamentum is exhibent, qui iocinerosis afficiuntur fluxionibus: isq, similiter, qui aqua inter cutem laborant. Quamquam id probare non uideatur Galenus lib. x. i. simplicium medicamentorum, sic inquit. Iecur lupinum sæpenumero in medicamentum indidi hepaticum, quod ex eupatorio conficitur; nec tamen quod memoria dignum sit, amplius præstare comperi, ad illud uidelicet hepaticum, quod sine ipso componitur. Secus autem Galenus de icore lupino scripsit postea libro 8. cap. viii. de compositione medicamentorum secundum locos, ubi iocineris medicamenta recenset, cum sic inquit. Cochlearum terrestrium carnem ualde probe terito, & assusis uini nigri cyathis tribus calfacio, ac bibendum dato. Videtur autem hæc iuxta totam substantiam efficacia esse, non secundum unam aut alteram qualitatem. Quale est & Lupinum hepar, cuius abunde experimentum habemus. Vfus autem ipstus consimilis cochleis est. tritur enim exactè hepar lupinum, & datur drachma una cum uino aliquo dulci, qualia sunt theriacum Creticum, & scybelites, ac dulces proropum. Benigna enim hæc sunt uisceri, ipsum nutrire potentia, & media iuxta calidi & frigidi oppositionem: & ob id talia pharmaca omnibus intemperariis conuenire uidentur, ut que ex substantiæ proprietate commoditatem de se exhibent, & neq; calidas, neq; frigidas intemperies ledant. hæc enim Galenus. Caterum idem in simplicium medicamentorum censu, libro paulò ante citato, Canis rabidi iecur non is præstare uiribus, quibus aliquorum fert opinio, scriptum reliquit his uerbis. Iecur rabientis canis, si assum edatur, remedium existeret is, qui ab ipso fuerint demorsi quibusdam memoriæ est proditum. Ac scio certè quosdam, qui ipsum sumpserunt, mansisse superstitè, uerùm non illo solo. Siquidem alijs præterea remedijs usi sunt, quorum fecimus periculum in rabiosorum moribus. Audiui uerò quosdam, cum illi soli fidem habuissent, postea mortuos. De icore Mergi in

Iocineris lupi confid.

Canis rabidi.

IOCINERA.

Mergi iecur,
& uenter.

agua degentis, tamenſi Galeus nihil literis mandauerit; Paulus tamen id renum calculos eijcere tradidit. Dioſcorides uerò ſecundas, non autem calculos pellere protulit. Quo fit, ut Pauli codicem deprauatum eſſe crediderim. At uentris quidem Mergi meminit Galeus citato loco, eorum opinionem ut ranam explorens, qui uentriculo roborando ipſam exhibent. Eoſq; item deridet medicos, qui ad idem uſurpant internis uentriculorum gallinarum tunicas: ſiquidem ait, ſe utrumque expertiſſe, nec inde quicquam confeutum emolumenti. Quod tamen cum ignorent recentiorum quidam, cum ſeplafarijs ad uentriculum roborandum, aliquid præcipiunt, nihil frequentius habent in ore, quam illud, Recipe ſtomachi gallinarum, longe magis vulgum, quam Galeus dogmata ſecuti: quanquam in hoc Galeus ſua experientia fretus, apertè Dioſcoridi refrageſcit. Quod Græci $\mu\epsilon\rho\sigma$, Latini item hepar, & iecur uocant: Mauriani, Bedib: Itali, Fegato: Germani, Leber: Hiſpani, Fgado.

† Sunt qui hoc loco non $\pi\epsilon\pi\epsilon\sigma$, quod eſt uolucrum, legant; ſed $\pi\epsilon\pi\epsilon\sigma$, id eſt, quadrupedum, priore tantum mutata litera, Certè faciliſ hic fuit librariorum lapſus: tamen quæ ſit uera Dioſcoridis ſcriptura, non faciliè intelligi poteſt, cum Plinio auct. 10 etiam dentata prodantur.

Αἰσινὸν ἄσπε.

GENITALE CERVI.

CAP. XXXIX.

Genitale cerui tritum, & in vino potum, à vipera demorſis auxiliatur.

VNGVLAE ASINI, ET CAPRAE.

R Afis auctor est, Genitale cerui, præter uim, quam sibi natura comparauit contra uiperarum morsus, ut etiam scribit Dioscorides, auxilio esse remorantibus urinæ, ac coli cruciatibus affectis, si ubi aqua probè fuerit clotum, ipsa statim ablutionis bibatur aqua. Auiunt in puluerem tritum, & ijs medicamentis inditum, que uenerè excitant, ea ualentiora esse. Quin & dyfentericis mederi magno successu à nonnullis expertum est. Quod aũt uis in æquæ Græci, Genitale cerui Latini dicunt: Itali, Verga del ceruo.

Genitalis cerui uires
Nomina.

Ουρχιρόν, κρη αἰχας.

C A P. V N G V L A E A S I N I, E T C A P R A E. XL.

V Ngularum asini cinis per dies multos binis cochlearibus potus, proditur comitiales adiuuare. ædem oleo subactâ strumas discutiant: & illitæ pernonibus medentur. Caprinarum cinere perunctæ aceto alopecie fanantur.

N On solum Asini, & Caprarum vngule in medicum ueniunt usum; sed & Vaccarion ex prioribus tantum pedibus exute, ut auctor est Rasis libello de i. x. animalibus. Si quidem harum combustarum cinerem potum, nutriticibus lactis copiam præbere existimat, Mularum uerò mulierem in secundas reddere. Quinctiam mures carion suffitu fugari, ipsi carbonibus impostis, & accensis. Earum nomen Græcorum οὐρχις, Latinum Vngues, & Vngues. Arabicum, Chafit, Stes, & Dalef: Italicum, Vngbie: Hispanicum, Vnhas de animal: Gallicum, Ongle.

Vng ularum uires.
Nomina.

LICHENES EQVORVM.

LICHENES

Lichenes sunt in equorum genibus, & super vngulas indurati calli, qui tritii, & in aceto poti, comitialibus mederi traduntur.

Callorum e
qui vires.

Nomina.

DE Callis, qui equorum cruribus inuascuntur, meminit Plinius libro xxxviii. capite xi. & xv. ipsiq; tritii, & per aureum cum oleo iusisti, dentium dolorem mulceri scribit, diebusq; quadraginta ex uino aut mulso potus calculus expelli. Ceterum Galenus, cui etiam subscribit Paulus, addidit hoc quibusdam usurpari ad quemlibet animalium morsum. Λαχύνος ἴστω ἡσάτα Græcis, Latinis verò Lichenes equorum nominatur. Arabibus, Zeide: Italis, Calli de caualli: Hispanis, Impi-genes de los cauallos: Galis, Cal des iambes des cheuas.

Καρχαῖατα.

CORIA VETERAMENTARIA.

CAP. XLII.

VETERIS corij cremati illitus cinis ambullta igni, intertrigines, nec non calcemētorū attritus sanat.

Veteramento
rum vires ex
Galeno.

Vipera ex ho
mine fugata.

Nomina.

Coria vetera, quæ videlicet veteramentorum sunt, usita (ut Galenus memoria prodidit libro xi. de simplicium medicamentorum facultatibus) ad attritiones commodari calcemētorum scriptum à quibusdam est, tanquam scilicet hoc faciant ex antipathisa quadam. Certè quæ phlegmone obsidentur, haudquaquam iuuantur: verum ubi sedata fuerit phlegmone, non iniuria iuuantur, nempe quia rescantur. hæc Galenus. Ceterum veteramenta prunis accensa sumo naribus accipio, efficacissimum constat esse remedium ad vulus strangulatus, ut mihi quoque experientia comprobatum est: quandoquidem hoc tantum remedio ego deploratas in eo affectu mulieres in columes pluries reddidi. Iis similiter accensis serpentes efficaciter fugari compertum est, neque eos modo, qui in domibus nostris oberant: sed eos etiam, quin hominum corpora ingrediantur, dum homines per astatem alto somno oppressi, ore aperto in campestribus obdormiunt. Quod scriptis tradidit Marcus Gattinaria nostre ætatis medicus non contemnendus, accidisse suo tempore cuidam homini: cui cum frustra adhibita essent innumera medicamenta, ipsaq; alioquin efficacissima; illud tamen magnifice prestuit veteramentorum sumus traiecitior in corpus haustus. Siquidem cum primum immanis fera (erat enim vipera non parua) sumi nidorem presensit, visa est à circumstantibus egredi per anum non sine magna omnium aduiratione. Καρχαῖατα sic Græci, quæ Latini Coria vetera mentaria non cant; Arabes, Geldalatiche: Italis, Scarpe uechie: Hispani, Zepatos niegos.

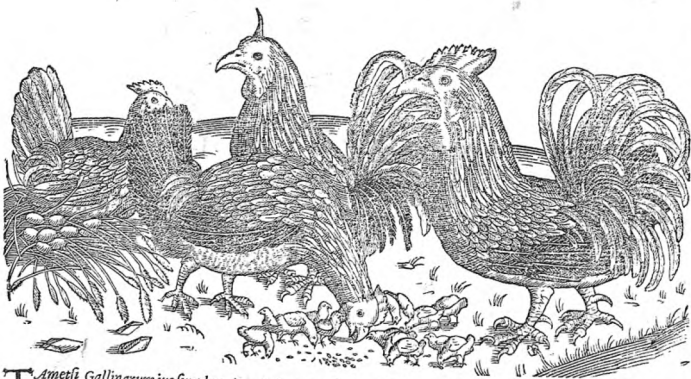
Αλεκτροῖς ἰστῶν ἀλεκτροῖς.

GALLINAE, ET GALLI.

CAP. XLIII.

Diffectæ gallinæ, & adhuc calentes appositæ, serpentium morsibus auxiliantur: sed identidem a-lias sufficere oportet. Earum cerebellum in uino bibendum datur contra serpentium morius: sanguinem à cerebri membrana profluentem sistit. Quæ interi ore uentriculi galli sinu residet membrana, lecti in laminas cornus specie similis (ea verò inter coquendum abijci solet) siccat, tritaque in uino conuenientissimè stomachicis datur in potu. † Ius è uetere gallinaceo alium deijcit. Abiectis itaque interaneis sale conioci oportet, & confuso uentre decoqui in uiginti sextarijs aquæ, donec ad tres heminas redigantur: totum id refrigeratum sub diuo, datur. Alii quincoquunt olus marinum, mercuriale, cnicum, aut filiculam. Crudos humores, crassosque, atram bilem, & strigmenta clia: prodeit longis febribus, supprijs, articularijs morbis, & inflationibus stomachi.

GALLINAE GALLI, ET OVA.

Galorum, &
gallinarum
uires ex Gal.
& alijs.

TAmetsi Gallinarum ius simplex (ut Galeno proditum est libro xi. simplicium medicamentorum) retinendi nim habeat, gallorum tamen ueterum cum sale diutius decoctorum, subducendi facultatem obtinet. Aduersus serpentium uentibus ad hoc plumas detrahunt ab ano, eumq; de moris partibus apponunt: attrahunt enim hæc animalia cucurbitularum modo in se uenenum, quo mox interficiuntur. Quamobrem alios gallinaceos uiuos continuo apponere necesse est, donec inter-

fitm uirus penitus abstinetur. Vtuntur præterea gallinarum adolescentium iure, ad equandos corporis humores, post febrium discessum, cum saccharo, serapim modo. Ad hæc gallorum cum gallinis nondum conuention testes, deperditas in morbis vires misericè restitunt; quam ob causam hectici, & marasmo laborantibus, morborumque diuturnitate macrefactis utiliter exhibentur. Insuper gallinaceorum testes semen prolificum suppeditant, & venereas roborant vires. Plinius cum de gal ad medicinam non pertinens, si auro hęc centigallinarum membra misceantur, consentium illud in seipita hoc venenum auri summpere admirandum, quod nonis horas distinguant suo cantu: qua in re nunquam addo somno capiuntur, quin flatis horis cantent; etsi per anni circulum noctes modo breues, modo maxime fiant. Gallinæ sic Latinis ἀλεκτρυόνης Græcis vocantur: 10 Arabibus, Dagedi, sine Giarjudiuch: Italis, Galline; Germanis, Han, & Hennen; Hispans, Gallinas; Gallis, Gallines, & Coque.

Nomina.

† Codices Græci typis expressi hoc in loco habent. ὁ δὲ ζωὴς τῶν νεώτερων μετέτραπτο τῶν παλαιῶν γὰρ οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τῶν ἐπιτοσίων, ὅτι τῶν ἐπιτοσίων ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου. hoc est ad sensum. Ins galli iunioris maxime datur ad contemperandos humores uitiosos, & in arduibus stomachi simpliciter paratum. Verba illa Ruellius, cum interpretationem aliquam sequimur, uel neglexit, uel illegitima iudicauit. Nō s̄ verò hoc ea afferenda duximus, non solum quod in vulgatis codicibus, ac antiquissimis (scilicet Marcello) legantur; sed quia etiam à Serapione referuntur. Quibus etiam subscribere uideatur uerborum series, & commissis rei vsus.

αὐτ.

O V V M.

C A P. XLIIII.

Ouum molliculum plus alit forbili, & durum plus molli. Luteum oui contra oculatorum dolores meliolorum: cum uia autem fruticis eius, quem rhoa dicunt, cum grolla, & rosaceo: & condylosum, cū fiat: per se etiam offerri solet. Candidum oui crudum refrigerat: spira menta cutis occludit: in inflammatione oculorum infusum lenit: ambusta, si statim eo perungantur, pustulas non sentiunt: faciem à solana exceptum, addito rhoa cœo melle, & uino mitigat: utiliter contra hæmorrhoidis serpentis morfus crudum sorbetur: lumme tepidum prodest uicæ rosionibus, renum exulcerationibus, gutturis scabriti, & rectionibus sanguinis, desillationibus, & thoracis rheumatismis.

Ouorum coactio.

DE Gallinarum tantum ouis hic locum fuisse Dioscoridem, credendum est: quippe quæ sint ceteri: præstantiora, eorumque; fit tum in cibus, cum in medicinis præcipuus vsus. Nam quemadmodum testatur Galenus lib. 11. de facultatibus alimentorum, & Iach & Arabicus in suis dietis, gallinarum oua gravioris sunt saporis, ori in cundiora, plusq; afferunt alimentum, quam cætera. Alunt hæc, & breui reficiunt tempore, recreant, semen prolificum augent, & vires ad coitum suppedant. Quæ omnia edo præstant efficacius, quæ recentiora sunt, & à gallinis edita, quæ prius admixtario gallos susceperint: metulsißima. Secundum locum fidei vendicant à perdecibus, & phasianis edita, quippe optima fide recentissima, pessima autem deteriora uerò sunt. anatum, asnerum, gryum, & reliquarum aquatilium præstant, quæquam gallinæa uiribus non excellant. 40 gignunt, & agrè concoquantur: tamen si plurimum præbeant alimentum, aggrauant enim uentriculum, faciem crassantur. Columbarum oua admodum calida sunt, potius in medicamentorum, quam ciborum usum expectanda. Pisonum autem, ac Struthio camelorum pessima sunt, saporis horrendi, concoctum contumacia, & humanæ temperatue inimica. In ouis luteum candido longè præstant: neque tam illud temperatum constat, ori non ingratum, boni succi, & concoctum minime contumaciter afferant nutrimentum, & ob id diuersos in corpore pariant succos. Probantur, quæ cū putamine decoquantur, quo fit, ut etiam horum præ cæteris, quæ tremula uocant, quod lactis femicoagulati instar tremant. Sorbitia, quæ ut uelocius hauriantur, & breuiter cocturam experiant, minus sanè nutriunt. Quæ autem cum putamine longiore elixatione digredunt, difficillime concoquantur, crassos generant succos, obstruunt, in uentriculo marcescunt: arentulas, & calculos gignunt: & coli, & immerguntur aquam. hæc à nostris, quòd quasi dispergantur, uulgò Sperdute uocantur, quæ integra in ferentem 50 que indurentur: siquidem ubi duritiam contraxerint, non secus atque alia diutius cocta, redduntur noxia. Quæ deinde ex oleo aut butyro integra fringuntur, uentriculum lædunt, ructus commouent, agrè conficiuntur, consocium corruptum cibum, malum præbent alimentum, & putridas pariunt exhalationes. Quæ demum super prunis torrentur, aut ignitis squillis regu- quibus, quantisque oua in medicamentis polleant uiribus, retulit Galenus libro x. de simp. medicam. facultatibus, sic inquit. Ouum album & tenue illud, quo item ad ophthalmias utimur, ex numero est medicamentorum minime mordicantur maxime experiam mordacitatis, ut sunt omnia sedis, ac pudendorum uicera maligna. Miscetur quoque utiliter medicina- 60 rum. Sed & ad uicera rebellia miscetur vsus, quæ absque morfu ea possunt desiccare: cuiusmodi est medicamen pompholyx elota, & metallicorum quædam elota, de quibus priuatim supra differimus. Porro & ipse utellus admixtus est nature, ac lam ex illo differantiam, quòd paulo plus desecent quæ sunt assa: ac quantum huius accipiunt facultatis, tantum deperdant de mitigandi potentia. Miscetur & cataplasmatibus phlegmonem arcentibus, ut vsus que ex meliolo constat, sedi applicatis illis, aut alio quouis modo enerunt, aut extiterint in neruosis corporibus, puta cubito, & digitorum tendinibus, aut articulis, idque in pedibus pariter, & manibus. Porro in aceto coctum ouum si edatur, fluxiones uentris desiccant. At si etiam tepidum, qualis est qui ex prunis constat, in sartagine frixerit, edendumque ita præbeas, non minime sanè laborantes adiuuimus. Apertissima scilicet ad misionem sunt omphacina. rbus, tum ipse qui cibus adpergitur erythros nuncupatus, tum succus ipsius, galla, sidea, hoc est maligranati pmsamina, cinis cochlearum integrarum uisurarum. Aptæ quoque & uariarum acinè, & myr- 14.

Ouorum partcs, & coctura uaria.

Ouorum uires ex Gal.

ta, & micpila, & corna. Magis istis medicamentosa sunt balauftium, hypocistis, cytins, siue mali punici flores. Sed & ad ambustiones protinus crudum impositum est utile, siue quis scorsim albumenduntaxat ipsam molli lana excipiat, siue etiam tum vitello totum commiscens applicet. Etenim mediocriter refrigerat, & citra: morsum desiccata. Nam medicamentis, quæ humiditates desiccant, aut lixum, aut assium, aut in sartagine frictum miscetur: us vero, quæ crassa in pectore, pulmoneque incident, forbile quod uocantur id quod in aqua eo usque lixari debet, dum incaluerit. Eiusdem ipsius naturæ nomine, & ad eos quibus sauces aut ex uociferatione, aut ex humorum acrimonia exasperate sunt, assuntur: tum scilicet quod assestis partibus illinitur, atque cataplasmatim modo inbaret: tum quod substantia sua lenitate eas mitigat, sanatque. Eadem ratione stomachi, uentris, intestinorum, ac vesicæ medetur asperitatibus. hæc Galenus. Caterum oleum, quod est vitellus diu in sartagine fraxis elicitur, illitum asperitatibus cutanis mirifice prodest: serpigines, & uulnibus emendat: rimas laborum, manuum, sedibus sanat. Quinetiam uicemum dolores, & articularum cruciatum mulcet. Prodest & aurium doloribus, atque uiceribus: item ambustis acriter illinitur: cerebri contusas membranas putrilagies affectas mirum in modum à partibus sanis segregat, ut nos compluribus magno cum honore periculum fecimus. Ex ouis præterea omnibus uolucris generatio euenit, quanquam & aquatilibus serè omnibus, præterquam phoca, delphino, & alijs nonnullis. Gignuntur item ex ijs & est terrestribus quædam, ut cocodrilli, lacertæ, testudines, stelliones, & alia: & est reptilibus omnia, uiperæ excepta. Verum, ut Hippocrates auctor est libro de natura pueri, seu fetus nisi fortassis librariorum culpa eo in loco codex sit deprauatus nullus ex vitello nascitur, informaturque, ex albumine uero alimentum, & augmentum capessit. Cui sanè sententia illud prorsus refragatur, quod de pullorum creatione longo satis sermone posteritatis memoria prodidit Aristoteles libro v. cap. 111. de his animalium. Illud insuper eam refellit sententiam, quod experientia sæpe a mulierculis compertum est, quæ suis gallinis oua incubanda subiiciunt. Siquidem exempto quandoque fetu die uno, atque duobus ante tempus excluduntur, fractis nulli uisceribus magnam vitelli partem inueniunt in corpus assumptam. Testudinum oua, quanquam diutius elixantur nunquam tamen eorum album concretis, quamuis lateum admodum durecat. Præterea experimento compertum habeo testudines statim oua non edere cum testa obducuntur, quemadmodum uolucres, sed postquam omnia, quæ in corpore fuerint, testaceum contraxerint putamen; nanque mihi quandoque contigit dissecuisse testudinem, quæ uero septena gerebat oua, suo putamine obducta, quod & serpentes euenire quidam existimant. Ouum quod Latini, ^{ovum}, Græci uocant: Arabes Naid, Beid, seu Baid: Itali, P ouo: Germani, Ein, & Ey: Hispanis, Hueuo, & ouo: Gallis, Oeuf.

Oleū ex ouorum luteis

Animalia ex euis orta.

Oua testudinum.

Nomina.

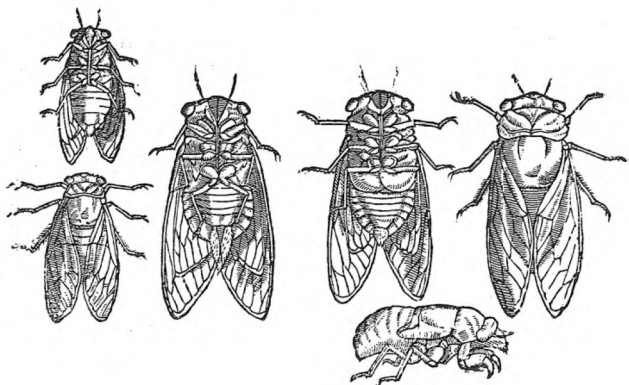
Τετράρι.

C I C A D A E.

C A P. XLV.

C I C A D A E, quæ inasatæ manduntur, uesicæ doloribus profunt.

C I C A D A E

Cicadarū cōfideratio.

Cicade passim in Italia cognoscuntur, atque adeo imbi vulgaris notitia sunt, ut sæpe estate assiduo cantu mesores, agricolæ, ac uiaiores in campetribus abundant. Caterum, quemadmodum tradidit Aristoteles libro v. cap. xxx. de historia animalium, & Plinius libro xi. cap. xxv. 11. qui certè ea omnia Aristoteli accepta referre potest. Cicadarum duo sunt genera: alia enim minores, quæ prima prodeunt, & nouissima pereunt. Alia maiores, quæ canunt, eademque, nouissima prodeunt, & prima intereunt. Sunt quæ canunt præcinctu diuidua, siue minores, siue maiores sunt: quæ autem non canunt, indiuidue sunt. Parunt in aruis cesantibus, excauantes satura locum asperitate præcincta, quam parte habent posteriori, quæ admodum & bruci. Quinetiam in arundinibus, quo admniculo nites eriguntur, nidum sature excauant. Proueniunt largæ copia imbrim. Crescit primò in terra uermiculus, deinde fit ex eo, quæ tettigometra uocatur parentis nomine, quo tempore gustu suauissimè sunt, antequam cortex rumpatur. Postmodum circa solstitia noctu exeunt, statimque rupto cortice prodeunt cicada ex matrice illa cicada, quam modo tettigometram dixi. Mares canunt in utroque genere, femina uerò silēt. Unum hoc animal ex ijs, quæ uiuunt, sine ore est. Pro eo quiddam aculeatam linguam simile habent, & hoc in pectore, quo rorem lambunt. Pectus ipsam stulosam, unde illis redditur cantus. Oleas maxime amant, ut minus umbras, quanquam & cæteras non aspernantur arbores, prouide ubi arbores desunt, nasci non possunt. Loca præterea frigidiora oderunt: quamobrem in umbris nemoribus esse nequeunt, nec in frigidis etiamnum regionibus. Quo factum est, ut crediderit Albertus cognomen

Alberti lapsus.

mento magnus, gryllos, qui noctu strident, cicadas esse: quippe quod in Germania, qua fuit orivndus frigidissima regione ad Arcticum spectante, tanetsi frequentes habeantur grylli astate in campetribus, hyeme uero ad hypocaustorum fornaces per riuos, stabulantes, cicade tamen desunt. Paribi cicadis ueluntur quemadmodum & gentes ad Orientem. Cicadarum uires non est, quod dixerit Aristoteles, eas esse gustu suauissimas, antequam tettigometra rumpat cortex. Cicadarum uires descripsit Galenus libro xi simplicium medicamentorum, sic inquit. Sed & cicadis siccit quidam riuum ad colicos affe-ctus, cum paribus numero piperis granis, dantque aut tres, aut quinque, aut septem, per intermissionem uidelicet, & ipsos etiam paroxysmos, Porro alij affas edendas offerunt, quibus affecla vesica est. Titulos Græcis, Cicade Latini dicuntur: Ita lis, Cicade: Hispanis, Ciguatregas: Galliis, Sigale.

Cicadarū uires ex Gal. Nomina.

100

Aspid. 100

LOCVSTAE.

CAP. XLVI.

Locustæ odoris fuffitu uinæ difficultates adiuuant, præsertim quæ fœcimas malè habent. earum carnes nullo sunt in uinò. Est & quoddam genus locustæ, quæ atracos, aut onos dicitur, sine pen- nis, prælongis cruribus. Exiccata autem si ex uino bibatur, contra scorpionis moriis magnopere proderit. Hac abunde uescuntur Aphri, qui Leptin incolunt.

LOCVSTAE.

Locuste omnibus notæ, uaria pro morum & locorum diuersitate sortiuntur nomina. Verùm herbis, & segetibus infestis-
sime, quod sepius quibusdam in regionibus paucis admodum diebus uniuersa terræ germina absument. Harum, quem-
admodum tradidit Aristoteles libro v. cap. xxviii. de historia animalium, qui mares sicut, feminis magnitudine cedunt.
20 Pariunt in terra fixo cauliculo, quo mares uacant: ac uniuersæ, & loco eodem sætum deponunt, ita ut quasi fauus esse uideatur. Hinc uermiculi specie uoi gerentes oriuntur, qui terra quadam præternit tanquam membranula ambiuntur: qua-
dissecta emergunt locustæ, & euolant. Tam mollis factura hæc est, ut ad tactum leuissimum dilabatur, & pereat. Pariunt exitu
eodem tempore oheunt. Locis montanis, aut tenuibus locusta non sunt, sed planis, rimosisq;: pariunt enim in rimis sua oua.
30 Transiunt locusta immensa maria, immensaq; tractus permeant (ut Plinius inquit) diraq; messibus contegunt nube, multa
contactu adurent, omnia uerò morfu erodentes. Italiam ex Asphrica max imè coorte infestant, & perat. Pariunt exitu
eodem tempore oheunt. Locis montanis, aut tenuibus locusta non sunt, sed planis, rimosisq;: pariunt enim in rimis sua oua.
Transiunt locusta immensa maria, immensaq; tractus permeant (ut Plinius inquit) diraq; messibus contegunt nube, multa
contactu adurent, omnia uerò morfu erodentes. Italiam ex Asphrica max imè coorte infestant, & perat. Pariunt exitu
eodem tempore oheunt. Locis montanis, aut tenuibus locusta non sunt, sed planis, rimosisq;: pariunt enim in rimis sua oua.
30 sam Pannoniam, maximamq; Germanias partem; sed totam etiam Italiam occuparunt, non sine magna omnium è terra na-
scentium pernicie: siquidem omnem segetem, omnemq; uirentem herbam radicibus deuorarunt. Hæ Partibus in cibo gra-
tis. Quamobrem admirandum non est, si sacris literis mandatum sit, ut Leuitici x i. capite legiatur, à Mose probatas esse in
cibus. Nec mirum etiam, diuum Ioannem Baptistam ijs ex syluestri melle uictitasse in deserto: tanetsi non desunt interpretes
qui uelint pro locustis quasdam herbarum radices intelligi: alij uerò nonnullas arborum summities. At mebercule in horum
sententiam deuenire nunquam potui: quin potius certò crediderim, ipsum nempe legis Mosaiica sectatorem acerrimum, bisse
Locustis animalibus uictitasse, quemadmodum etiam sentit diuus Augustinus, exponens diui Pauli epistol. ad Romanos. In
Cyrenaica regione (ut Plinius est auctor) lex est ter anno debellendi Locustas, primò oua obtrendo, deinde sætum, postremò
magistratus referant, Necare & in Syria militari imperio coguntur: tot orbis partibus uagatur id malum. In India terrarum
pedum longitudinis esse traduntur, ad eò seminarum crura ferrarum usum præbent, cum inaruerint. Earum nomen
40 Græcum aspidiis, Latinum, Locusta: Italicum item Locuste: Hispanicum, Lastogas de tierra, & Gasantibus grandes: Galli-
cum, Locufle.

Locustarum confiditatio

Locufte in ci- bis.

Ossifragus.

OSSIFRAGVS.

CAP. XLVII.

VEnter eius auis, quam Latini ossifragum appellant, particulatim potus, calculos cum lotio pellere proditur.

Ossifragi consideratio.

Varia admodum est inter scriptores Ossifragi historia. Siquidem Aristoteli volucris est aquila maior, colore cinereo, albicante. Probe hæc satisfacta, & vivit. Pia, & benigna est: non enim suos tantum nutricat pullos; sed & aquila. Cum autem illa suos è nido eiecerit, antequam adolescent, quòd inter se cibi aviditate dimicent, hæc recipit eos, & educat. Parum Ossifragus oculis ualet: nubescula enim oculos habet lefos. At Plinio lib. x. cap. 111. Ossifragus in aquilarum genere annumeratur, isque ab eodem proditur ex haliaëtto, hoc est, aquila marina natus. Marinam hæc suum genus non habere, sed ex diverso aquilarum coitu nasci, idem auctor est. Alberto præterea Ossifragus ea videtur auis, quam idem lib. xx111. Arabica voce appellat Kiry, cum sic inquit, Kirij auis est præda utilitatis bonæ pullificationis, & diligenter pullos nutriens non solum suos, sed & ab aquila abiectos tradit nutriendi. hæc ille. Qui nel clarius meminit Ossifragi inter aquilarum genera, ubi ita scribit. Quintum autem aquila genus est parvulum ualde, & à quibusdam uocatur frangens os, eò quòd quando carnes comedit, ossa in altum deserti, & super lapidem cadere permittit, ut ex ips contractis medullam sugat. hæc tenus Albertus. 10

V. erim.

Alberti, & Plinij lapsus.

Verim si ab Aristotele dissentire manifestè cognoscitur, quod Aristoteli Ossifragus non sit genus aquilæ minimum, sed avis maior aquilæ, dempta Germana. Quo fit, ut in hac historia Albertum hallucinatum esse credam, quemadmodum, & Plinium in eadem deceptum puto. Namq; marina illa clarissima aquila vocata (ut Aristoteles tradidit) oculorum acie maxime pollet, ac pullos adhuc implumes cogit aduersum intueri solem: eum cuius oculi prius lacrymarint, hunc occidit, reliquum educat. Id quod abunde offendit hac in re Plinium errasse, atq; ositantè fortasse Aristotelem legisse, quippe cum marinus aquila pulli acerrimi omnino sint uisus, nullamq; cum Ossifrago cognationem habere uidentur, quod hic potius quadatenus cœcitate laboret. Ceterum, quod nobis esset Alberti codex libroriorum culpa deprauatus, in quo ossifraga pro ofina legebatur, iandudum credidimus ossifragonem apud Albertum eam auem esse, que in maritimis nostris Senensis circa Herculis portum, & Orbelli stagnum frequens uisitur, cygno maior, rostro longo, inferiori parte faculi instar ampli. Hac autem incolis vulgo uocatur Agrotto. Sed cum postea animaduersissem Albertum in hac historia apertè Aristoteli referari, atq; aliud Alberti exemplar nactus essem, in quo ofina, non ossifraga, ut uisiose in alio scriptum erat, capi eos acriter accusare liberos, quorum negligentia in causa fuit, ut in hoc mibi ipsi hæcenus imponerem, secutus deprauatam Alberti lectionem. Avis, que Græcis πίνος, Latinis Ossifragus nominatur.

Nomina.

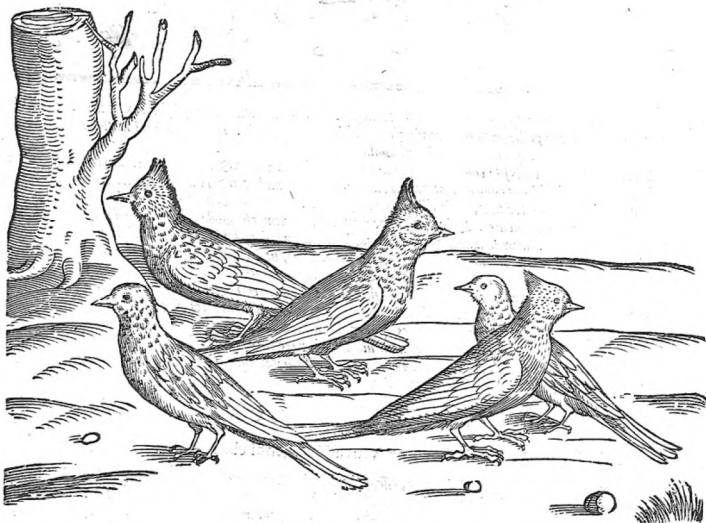
Κορυδαλλός.

GALERITA. CAP. XLVIII.

Galerita auicula est parua, apicem in vertice, pauonis modo gestans. Hæc assa, & in cibo sumpta, coliacos adiuuat.

GALERITA.

30

Alaudatum (ut memoris prodidit Aristoteles libro ix. cap. xxv. de historia animalium) duo sunt genera. Alterum terrenum, cristatum, Galerita à crista appellatum. Alterum gregale, nec singulare, more alterius, uerùm colore simile: quanquam magnitudine minus, & galero carens. Campefires amba sunt aues, uermiculis uisceribus, decidentibusq; seminibus. Mares suauiter canunt, primèq; sunt aues, que æstatem cantu pronuntiant. Porrò Alaudæ adeo ad aucupes aues expansunt, ut sepe, dum sentiunt se persequi, in hominum gremia confugiant, ne rapiantur. Mares in caueis diutius retentis, altero sepius obcaecantur oculo. Quæ auis Græcè κορυδαλλός, Latine Galerita, & Alauda uocatur: Arabicè, Hanabroch, seu kanabroch: Italianè, Lodola: Germanicè, Vualdtlerch: Hispanicè, Cucayada: Gallicè, Alouette.

Alaudarū hi foria.

Nomina.

30

Χιρύνδος.

HIRVNDON.

CAP. XLIX.

Diffectis crescente luna pullis hirundinis, qui primo partu exclusi sunt, in uentre eorū lapillos ostendens: è quibus duos vnum colore uariatum, alterum purum eximes: ij priusquam terram attingerint in iuuentæ corio, aut certina pelle brachio, aut collo adalligati, comitalibus proderunt, & sepe profusus eos recreabunt. Hirundines, uti ficedulæ, in cibo aciei uisus medicamentū præbent. Tã pullorum, quã matrum in fictili olla crematarum cinis cum melle, oblitus, oculis claritatè adfert, anginae co commode perunguntur: uix & tonsillarum inflammationibus hoc cinere succurritur. Et ipse & pulli exiccati, si drachmæ pondere ex aqua bibantur, hos iuuant, qui anginae morbo consiciantur.

HI.

HIRVINDO.

Hirundinum
historia.

Chelidonia.

Hirundinum
uires ex Gal.

Nomina.

Hirundinum tria habentur genera: unum nostra tellus subit; alterum uetustorum edificiorum muros, cauernulas, & montium scopulos expetit: tertium uero nidificat in altis fluminum ripis. Hæ quotannis (ut Plinius auctor est) ex Africa maria transiunt, appetente uere ad nos aduolant, & Martio plerumque Mense nostras ingrediuntur ades; ibique è luto, & quibusdam stramentis sibi construunt nidos, in quibus bis ova pariunt, & bis pullos excludunt, tantum humana fide benignitati: atq; ubi ultimos educauerint paruos, aequinoctij autumnalis tempore in suas remigant regiones. Chelidoniam herbam ab his inuentam tradunt, unde illi nomen est inditum. Hanc suis obcaecatis pullis deserunt in nidum, hoc tantum medicamento vsu uijum reddentes. Quinetiam experientia compertum esse quidam aiunt, quod si data opera pullorum birundinum oculi acie perforentur, sanantur paucis diebus, allata à matre chelidonia herba. Hinc igitur eodemi medici ad oculorum claritatem chelidoniam adhibent; sed his refragatur Aristoteles, ut in minoribus chelidion inferius disterneris. Hirundinum uero stercus oppositum presat; excaecat enim si calidum in oculos decidat. Quod etiam sacra testantur monumenta, in quibus, Tobias cum stercore excaecatam uisus, legitur. Ceterum uires Hirundinum recensit Galenus libro xi. de simp. med. facultatibus, sic inquit. Hirundinibus quoque vsi sunt multi, comburentes uidelicet, & cineri non admiscentes, ac èinde synanchicos inungentes, & in totum omnes, quicumque in faucibus atq; colomella cum tumoribus consistunt affectus. Vtuntur & ad acuendum uisum hoc cinere nonnulli. Alij uero eas arefactas drachma pondere bibendas exhibent. *Αἰνὶς* ἔστι τῶν Ἑλλήνων, Hirundo Latinis appellatur. Arabibus, Thartaf, Chatas, aut Chataf: Italis, Rondine: Germanis, Sebnau; Hispanis, Colandrina, & Andorimba: Gallis, Arondelles.

Ελίφαρ.

E B V R.

C A P L.

Eboris scobeillito, paronychia fanantur. Vim adstringendi ebur obtinet.

Elephantorū
historia.

Error quere-
dam.

Omibus sanè percipuum est, nil aliud Ebur, esse, quàm Elephantinorum dentium materies, multis apta operibus. Elephantorum meminit Plinius longa admodum historia initio libri octauo pluribus capitibus: tamen non omnia quæ scribit, probanda putauerim. Elephas fert Africa ultra Syrticas solitudines, item Mauritaniam, & Aethiopia: sed maximum India mitti: Ii quantum magnitudine cetera excedant quadrupeda, Aristotelis tamen testimonio adeo cicurantur, ut omnium ferarum mitissimi, & placidissimi euadant: quippe qui per multa officia & erudiantur, & intelligant. Corio Elephantini integuntur bubalino simili, ut is uerum præbuit exemplum, quem Romanici Leonis decim Pont. Max. æuo, etsi rarissimis horreat pilis. Capus eius magnus, collum breue, aures uerò undique duum palmorum amplitudine: infra, quem pecus haurit in Elephante promiscidem appellant, longissimum habent, concuum, grandis tubæ inftar: hic in fra anterioribus dentibus ad terram ferme promittitur, quo pro manibus utuntur. Os gerunt peccori proximum, ut quod cum stillo inest finitudinem; è cuius superna parte dentes duo prominent præcipue magnitudinis (quales plurimi uenales conspiciuntur Venetis in publico foro uisgò Merceria dicto, ac in alijs Italiæ emporijs qui proni cuspidè deorsum mergunt. Pedibus nituntur rotundiorum concharum magnitudine. Crura vsq; magna, ac fortia, neque (ut quidam imperiti existimant) uero tantum esse consistant indiuisa, sed genna stectunt, in ipse & cetera quadrupeda. Quamobrem Elephanti (ut refert Aloisius Cadamustus, qui classe in Aethiopiam, & ad Calicut nauigauit) ut eos, qui deserere uolunt, suscipiant, genna submitunt, seseque erigunt deinde. Elephantis cauda bubali, trium palmorum circiter longitudine, varissimis setis referta. Quocirca haud facile seueri possent à musculorum iniuria, nisi aliam illie industriam natura tribuisset, qua ab his se uindiceret: quandoquidem feruentibus muscis, cuius, quam cancellatam obtinent, contrahunt. Quo fit, ut arctatis in rugas repente cancellis, muscas comprehensas necent. Hominiibus non nisi læcessiti nocent. Ferunt tamen irritati homines promiscide comprehensos, adeo in sublimè iaciunt, ut priusquam in terram decidant, suffocentur, & pereant. Ad hæc nullus hominum tanta pernicitate inuenitur, quem mox Elephas non comprehendat, etiam non currens, sed gradatim incedens. Id efficit ualis animalis moles: quandoquidem sui gressus longitudine, humanam omnem pernicitatem euincat. Viciniant arborum tam frondibus, quam fructibus: neque ulla tam ingens est arbor, quam is promiscide non proferant, frangant, ac dilacerent.

ad

ELEPHAS.

ad sexdecim palmorum altitudinem. quapropter qui eos conscendere non assueverunt, non secus fastidio afficiuntur, ac illi, qui naubus non assueti mari sulcant. & sffrenes præterea ad eò naturam Elephantum sunt, ut nullis habentis cobiberi possint, quo fit, ut liberi incedere dimittantur: uerùm cum maximè gubernantibus suarum regionum hominibus pareant, & eorum sermonè intelligant, idcirco uerbis facillè reguntur. Ad eò conspectum ignem expauescunt, ut eo territi à fuga renocari non queant. Qua re ab ijs non cognita, qui eius Elephantum curam gerebant Romæ, in cuius dorso oppidulum construxerant, eo die, quo Iulianus Medicus Pontificis Max. frater per xorem è Gallia duxit, in magno sanè discrimine uersati sunt: nam ubi bellica tormenta ignem eructantia conspexisset, magnamque, ac terrificam sonum sensisset, tantæ se fugæ dedit, ut nunquam cobiberi uoluerit, donec unâ cum conclusis in oppidulo hominibus in Tyberim sese commiserit. Elephantum non coeunt, neque gignunt, nisi annum vigesimum agant, ut auctor est Aristoteles lib. vi. cap. xxvii. de historia animalium. Quare in Plinij error manifestus deprehenditur: quippe qui marem quinquennem, feminam decennem generare memorie prodidit. Elephantum nulla nonere adulteria: nam inuis tantum femina coitu utitur, eamque cum uterum gerentem uiderint, non amplius tangunt. Quantum uerò temporis unaqueque femina utero gerat, haudquaquam sciri potest: quòd Elephantum pudore nunquam nisi in abdito coeant. Idcirco alij eis annum & sex menses statuerunt, alij biennium, alij denique triennium. Parvulus feminæ cum dolore, quemadmodum & mulieres. Pullum editum ore lambunt, qui statim cum natus est, cernit, & ambulat. Uere Elephantos (ut inquit Aristoteles) tradunt quidam annos ducentes: sed florere ætate circa sexagesimum

Plinij lapsus.

*num,uel septuagesimum narrant. Idem hyemis, ac frigoris impatientes sunt Gaudent amibus maxime, circaque fluvios na-
gantur, quos intrant libenter bubalorum more. Ceterum Elephanti ingenio, & intellectu hominibus proximi sunt: liqui-
dem patrios sermones intelligunt, summam praeferunt obedientiam, prudentiam servant, & religionem praeseferunt: solum
nanque, ac lunam venerantur. Cuius rei auctores sunt Mauritanii, in quorum regionibus Elephantium numerum conficiuntur:
qui gregatim noua mense luna ad amnes descendunt, ibique lavantur: mox purificati genibus flexis salutari fidus, &
in sylvas revertuntur. Sunt, qui tradant tanta intellectus sagacitate Elephantos polere, ut maria transire ad alienas re-
giones, non antea naues descendere uoluerint, quam si, qui eos ducebant, irreuerando de reditu promiserint. In sylvas ite-
ri gregatim ferè semper ingrediuntur, quorum agmen ducit natu maximus: cogit verò etate illi proximus. Prodent Ele-
phantos à uenatoribus circumuentos, cum sciant prædam solum in dentibus suis ab illis expectari, dentibus uehementer impin-
gentes arboribus eos sibi enellere, prædaque se redimere. Quod facile crediderim uanum, ac fabulosum esse: quemadmodum
esse falsum superius ostendimus, quod fiber uiso uenatore, sibi ipsi testes amputet. Elephanti omnes natura indomiti, syl-
vestres sunt, miscunt autem arte, ut pleraque alia fera animalia. Item siparus, & etate tenelli educantur, quamquam
Plinius scribit, natu grandes donari fame, & uerberibus: praefertim si alijs domitis, qui tumultuantes coercant, admo-
neantur. Porro non desunt in Elephantorum genere, qui natura feritate nunquam domari possint, quales in Senega (ut in
suis navigationibus scriptum reliquit Aloisius Cadamustus) Aethiopia regno reperiuntur. Elephantorum dentes admi-
rabilis magnitudinis uenales spectari possunt in compluribus Italiae urbibus, ueluti Romae, Pnetis, Mediolani, & Neapolide
quibus non solum innumeri peccines parantur ad explicandos capillos, sed etiam aliapura instrumenta, quae ad humanum
usum accommodantur. Hinc itaque fit, ut nesciam ego, qua ratione ductus Fuchsius, uir alioqui rerum peritus, scripserit in
libro de compositione medicamentorum, quem nuper auctum edidit, Ebur nullibi penè uerum reperiri: atque illud, quod
uulgò eius uice in officinis prostat, minorum piscium dentes esse. quod in hoc erret euidenter, quam ut à nobis offendatur.
Praestat Ebur ad albas mulierum fluxiones, si tamen in tenuissimum puluerem, lapide porphyreo redigatur, propinquetur,
ex lactuca seminis cremore, aqua in qua chalybis extinctus fuerit, prius macerato semine. Quod Graecis ἰβήτης, Latins
Ebur nominatur: Italis, Auorio; Germanis, Helfsaubeyn; Hispanis, Diente de elefante, aut Marfil; Gallis, l'ivoire.*

Eberi vires.

Nomina:

Ἄσπράλαος ὄδι.

SVILLES TALVS.

CAP. LI.

S Vis talus comburitur, dum è nigro albefcat: qui tritus, & potus inflationibus colis longisque torminibus medetur.

Nomina.

T Alus in animalibus os illud ultimum pedis est, quod tibia cruris annectitur. Id Graecis ἀσπράλαος uulgò autem os cla-
nicula appellatur, de quo non operapretium est, ut plura dicamus. Nomina subiiciam. Graecum est ἀσπράλαος, Latium Talus Sillus: Italicum, Talone de porco: Hispanicum, Tornizuelo de pie de puerco: Gallicum, Talon
de porceau.

SVILLVS TALVS.

Ἐλάφου κέρως.

CERVINVM CORNV.

CAP. LII.

Antiquus co-
dex ὕσπριος.
Id est, utro
affectus.

Ceruini cornu cinis elotus, binis ligulis epotus, prodest dyſentericis, excreantibus sanguinem, cœ-
liaci, a regio morbo, & uescicæ doloribus cum tragacantha: feminis fluxione vuluæ laborantibus
cum liquore huic rei accommodato. Cerui cornu contusum, crudo sicili luto circumlito & in furno
indito, uritur donec albefcat. Id cœmiæ modo elotum, ulceribus oculorum, & defluxionibus salutare
est, infrictum dentes expurgat. Crudi cornu suffiti nidore serpentes fugantur, feruifacitum in aceto, si
eo gingiuæ colluantur, maxillarum à dentitione dolorem adimit.

CERVI-